

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ШЫМКЕНТ УНИВЕРСИТЕТІ

Филология кафедрасы

БЕКІТЕМІН

Оқу ісі жөніндегі проректор

_____ п.ғ.к. Б.С.Қозбағарова

« _____ » _____ 2016 ж.

ЭЛЕКТИВТІК ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ

Мамандық атауы:	Қазақ тілі мен әдебиеті
Мамандық шифры:	5В011700
Дайындау бағыты:	Білім
Берілетін дәрежесі:	Қазақ тілі мен әдебиеті мамандығы бойынша білім бакалавры

Элективті пәндер каталогы 5B011700- «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы үшін дайындалды.

Құрастырушы: ф.ғ.к., аға оқытушы Нұрымова Қ.У.

«Филология» кафедрасының әдістемелік комиссиясында (2016 жылдың _____ № _____ хаттама) және мәжілісінде (2016 жылдың _____ № _____ хаттама) талқыланды.

Кафедра меңгерушісі

Қ.У. Нұрымова

ӘК төрағасы

А.Байтенова

Гуманитарлы-құқық факультетінің әдістемелік кеңесінде (2016 жылдың _____ № _____ хаттама) мақұлданды.

ӘК төрағасы

Ғ.Ералиева

Шымкент университетінің оқу-әдістемелік кеңесімен (2016 жылдың _____ № _____ хаттама) бекітілді.

Кіріспе

5B011700 – «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы бойынша білім беру 2 траекторияда

ұсынылады:

1. 5B011700 - «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы 5B011701-Аударма ісі мамандандыруының білім беру траекториясы;

2. 5B011700 - «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы 5B011702-Журналистика мамандандыруының білім беру траекториясы.

Бітірушіге «Білім бакалавры» дәрежесі беріледі.

5B011700 - «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы 5B011701-Аударма ісі мамандандыруының білім беру траекториясы бойынша бітіруші төмендегі қызметтер атқара алады.

- білім беру: жалпы орта білім беру, жалпы білім беретін орта мектептерде, лицей, гимназияларда мұғалім (оқытушы) ретінде;

- ғылым-зерттеу (ғылыми-зерттеу мекемелерінде кіші ғылыми қызметкер);

- әдеби-шығармашылық (әдеби, мәдени мекемелерде, баспа орындарында);

- әдеби кеңесші.

5B011700 - «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы 5B011702 -Журналистика мамандандыруының білім беру траекториясы бойынша бітіруші төмендегі қызметтер атқара алады.

- Бұқаралық ақпарат құралдарында қызмет көрсету;

- жарнамалық компанияларды ұйымдастырушы;

- Телевизиядағы авторлық бағдарламаларда қызмет көрсету;

- Мерзімді басылымдарда ғылыми танымдық қызмет көрсету.

Элективтік пәндер каталогы жоғарыда аталған екі білім беру траекториясы бойынша жасалынды.

5B011700 - «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы бойынша негізгі оқылатын таңдау пәндері бірыңғай. Кәсіптендіру пәндері циклінде мамандандырудың өзіндік ерекшеліктерін ескере отырып, кейбір төмендегідей пән айырмашылықтары көрсетіледі.

Кәсіптендіру пәндері циклы

1.1. Тілдің қоғамдық мәні \2 кредит\

1.2. Тілдің тарихи дамуы \2 кредит\

2.1. Сөздікпен жұмыс \3 кредит\

2.2. Аударма теориясы \3 кредит\

2.3. Сөзжасамның даму жолдары \3 кредит\

3.1. Аударма теориясы мен практикасы 3кред\

3.2. Пән атауы: Әдеби аударма негіздері \3кр\

3.3. Пән атауы: Тіл білімінің тарихы \3кр\

4.1. Салыстырмалы грамматика\3 кредит\ 4.2

Қазақ-орыс тілдерінің салыстырмалы грамматикасы \3 кредит\

4.3.Тілдің қоғамдық мәні \3 кредит\

1.1 Журналистін кәсіби этикасы \2 кредит\

1.2 Сөз өнері теориясы \2 кредит\

1.3 Терминология \2 кредит\

2.1 Қазақ журналистикасының тарихы \3 кредит\

2.2 Сатиралық жанрлар \3 кредит\

2.3 Телеэкранның мәдениеті \3 кредит\

3.1 Телеэкранның мәдениеті \3 кредит\

3.2 Қазақ журналистикасының тарихы \3 кредит\

3.3 Сатиралық жанрлар \3 кредит\

4.1 Ғылыми танымдық журналистика \3 кредит\

4.2 Ғылыми педагогикалық басылымдар \3кред\

4.3 Телевизиядағы авторлық \3 кредит\

Жоғары оқу орнында 5B011700 - «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығы бойынша 5B011701- Аударма ісі және 5B011702 -Журналистика мамандандыруының білім беру траекториясының элективтік пәндер каталогы шеңберінде жасалынып, студенттерге таңдауға ұсынылды.

Цикл атауы: Жалпы пәндер циклы 7 - кредит (315сағат)

1.1. Пән атауы: Әлеуметтану (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Студенттерге негізгі теоретикалық бағыттар мен ғылымда қолданылатын эмпирикалық әдістер жөнінде кешенді білімдерді беру. Берілген пән әлеуметтік құрылым туралы, әлеуметтік процестер және әлеуметтік институттар - қоғам дамуының өте маңызды элементтері ретінде, әр түрлі әлеуметтанулық бағыттар мен мектептер, жинау әдістемесі және әлеуметтік ақпараттарды өңдеу жөнінде жүйеге келтірілген білімдерді алуға бағытталған.

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары). Адам мен қоғам жөніндегі ғылымдардың ішінен, әлеуметтік дүние, тұлғаның әлеуметтік өзара қатынастары жөніндегі ғылым-әлеуметтану маңызды орынды иеленеді. Қазіргі кездегі әлеуметтік мәселелердің өзектілігін тұлғаның қоғамдағы орнын және адам жөніндегі білімнің рөлін арттырады. Әлеуметтану адамдар өз өмірін қамтамасыз етіп, қоғамдық қатынастарды реттеу үшін, ұрпақ қалдырып, қоғамның біртұтастығын сақтап қалу мақсатында құрған күрделі әлеуметтік жүйені, институттарды түсінуге көмектеседі. Әлеуметтану кез келген құбылысты адамдық тұрғыдан қарастыруға, оның әлеуметтік механизмдері мен салдарын көруге мүмкіндік береді. Әлеуметтік бағытталған нарықтық экономика мен әлеуметтік мемлекеттің түпкі конституциялық қағидаларын тек әлеуметтану пәні арқылы нақты түсініктермен толығыады. Әлеуметтану қоғам туралы ғылым болғандықтан, бұл пәнді оқын студенттердің меңгеруі оларға өз ортасын тануына, қоғамдағы әртүрлі оқиғалар мен жағдайларды түсінуіне септігін тигізеді.

Күтілетін нәтижелері. Пән бойынша алған білімдер жүйесі білім алушыны талапқа сай дағдыларды игеріп іске асыруға дайын болады. Пәнді игеру арқылы қалыптасқан біліктілік пен дағдылар студентке жүйелі білім бағытын қалыптастырып іскерлікке бейімдейтін кешенді білім-білік қалыптастырады.

Пререквизиттері: Қазақстанның қазіргі заман тарихы

Постреквизиттері: Инклюзивті білім беру

Оқытушы: Ахметова Ж.Ш.

1.2. Қазақстандық әлеуметтану ғылымының дамуының негізгі тарихи кезеңдері (Зкредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты. Қазақстанда әлеуметтік ойдың қалыптасуы қазақ халқының қоғамдық және әлеуметтік болмысының, дүниетанымының, әлеуметтік құндылықтар жүйелерінің айрықша нысандарына байланысты өзіндік ерекшеліктерінің қалыптасу тарихы

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары). Қазақ әлеуметтану ғылымы қоғамды, оның қойнауындағы сан алуан әлеуметтік, экономикалық, құқықтық саяси діни рухани т.б құбылыстар мен процестерді ғылыми тұрғыдан түсіндіріп, ұғындырудың жалпы теориялық методикалық негізгі темір қазығы болып табылады. Оның кезеңдері Классикалық кезең - Ш.Уәлихановтан, А.Құнанбаевтан және Ы.Алтынсариннен бастау алады; 2. Дамыған ағарту ісі кезеңі. Қазіргі заманғы Қазақстандық әлеуметтану ғылымының ролі мен мәні барған сайын арта түсуде. Бұл біріншіден, біздің қоғамдық өміріміздің барлық жақтарының реформалануына, екіншіден, қоғамдық өмірде әлеуметтік факторлар мен әлеуметтік ортаның ролі мен маңызының арта түсуіне, үшіншіден, құқықтық мемлекеттің қалыптасып, азаматтар қоғамның орнауына байланысты. Қоғамдық дамуға әлеуметтану ғылымының ықпалы барған сайын арта түсетін болады.

Күтілетін нәтижелері Студент алған білім нәтижесінде пәнді игеріп, осы білім негізінде пән ауқымында іскерлік дағдынарын толық игеріп, біліктілігін арттыра біледі.

Пән бойынша алған білімдер жүйесі білім алушыны талапқа сай дағдыларды игеріп іске асыруға дайын болады. Пәнді игеру арқылы қалыптасқан біліктілік пен дағдылар студентке жүйелі білім бағытын қалыптастырып іскерлікке бейімдейтін кешенді білім-білік қалыптастырады.

Пререквизиттері: Қазақстанның қазіргі заман тарихы

Постреквизиттері: Инклюзивті білім беру

Оқытушы: т.ғ.к. Юлдашева Ф.

1.3. Пән атауы: Жалпы және әлеуметтік педагогика (Зкредит, 135 сағат)

Мақсаты: болашақ әлеуметтік қызметкерлердің бойында жалпы және әлеуметтік-педагогика теориясы мен тәжірибесі туралы түсінік қалыптастыру.

Курстың қысқаша сипаттамасы:

Кіріспе. Жалпы педагогиканың теориялық негіздері. Тәрбие – қоғамдық құрылыс ретінде. Біртұтас педагогикалық үрдіс: негізі, ұйымдастыру формалары, жүзеге асыру әдістері. Әлеуметтік педагогиканың пайда болуы мен дамуы. Баланы қоғамда (социумда) дамыту. Әлеуметтік тәрбие. Әлеуметтендіру және оның факторлары. Әлеуметтік-педагогикалық виктимология. Әлеуметтік-педагогикалық қызмет, әдістемесі мен технологиялары. Халықтың әртүрлі топтарымен әлеуметтік-педагогикалық жұмыстар жүргізудің ерекшеліктері. Отбасыларымен жүргізілетін әлеуметтік-педагогикалық жұмыстар. Балалықты әлеуметтік қорғау – жалпы адамзаттық проблема ретінде. Девианттық мінез-құлық әлеуметтік проблема ретінде. Ерекше білім беруді қажет ететін балалар туралы әлеуметтік қамқорлық. Мектептер және әлеуметтік орта: өзара іс-қимыл жасау жолдары.

Күтілетін нәтижелер: - Жалпы және әлеуметтік-педагогиканың жалпы мағынасын түсіндіру.

- Пәнді оқу барысында жалпы және әлеуметтік-педагогика ілімін тәжірибеде қолдана отырып, әлеуметтік процестердің қазіргі таңда білуге және оны қажет уақытта тиімді қолдану.

- Жалпы және әлеуметтік-педагогика курсының меңгеру барысында студент қосымша мәліметтермен жұмыс жүргізіп, осыған байланысты талдаулар жасалынып, пәннің алатын орнын бағалай білуі қажет.

- Жалпы және әлеуметтік-педагогика оқудың тек теориялық тұрғыдан ғана емес, сонымен қатар дағдылық маңызы бар. Оқу әдістерінде негізінен әлеуметтанудың өзге үрдістермен салыстырғанда ерекшелігіне мән беріп, студенттер тарапынан баяндамалар, эссе, кейс әзірлеу, кешендік сұрақтарға жауап беруге дағдылануы тиіс.

- Студенттердің кәсіби шеберлігін көтере отырып, өз бетімен қажетті ақпарат жинау мен әзірлеуге дағдылану.

Пререквизиттері: Қазақстанның қазіргі заман тарихы

Постреквизиттері: Инклюзивті білім беру

Оқытушы: Жанымбеков Ә.Ж.

2.1 Пән атауы: Экономикалық теория (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: нарыққа өту жағдайында экономикалық теорияның практикалық функциясы елеулі күшейді. Бүгінде экономикалық теория мен шаруашылық жүргізудің практикасындағы қол үзуді болдырмау міндеті қойылым отыр. Шаруашылық жүргізу механизмінің радикалды реформасы экономикалық теория алдында жаңа міндеттер ұсынды. Ол қазіргі экономикалық дамудың ерекшеліктеріне сүйене отырып, өмірдің өзі қойған сұрақтарына жауап беру қажет.

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары): Микро (тұтынушылар, фирмалар, жеке нарықтар) макро (жалпы экономика) және әлемдік шаруашылық пен халықаралық экономикалық қатынастар деңгейінде нарықтық экономиканың әрекет етуінің заңдары мен принциптері туралы білім алуы тиіс; Экономикалық ситуацияларды талдауда, болжауда және мемлекеттің экономикалық саясатының салдарын алды алуды экономикалық үлгілерді пайдалана білуі тиіс.

Күтілетін нәтижелер: Өз бетімен ізденіс жұмыстарның қырсырын игеріп, өзінің тұжырымдарын дәлелді және экономикалық сауатты жеткізе білуі керек.

Пререквизиттер: жоқ

Постреквизиттер: жоқ

Оқытушы: магистр Алиева Ф.У.

2.2 Пән атауы: Мемлекет және бизнес (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: болашақ басқару мамандығы бүгінгі күнгі менеджмент тұжырымдаланылады сапалы ұғынып, оларды кәсіпорын тәжірибесінде ұтымды қолдана білу. Бұл пәннің оқытылуындағы басты мақсат, жас экономист-басқарушы кадрларды Қазақстан Республикасының экономикасының, жекелеген салаларының, кәсіпорындардың тиімділігін жоғарылату үшін, қолдағы бар ресурстарды оңтайлы пайдалануды қамтамасыз ететін,

менеджменттің жүйелік ыңғайы мен функцияларын, әдістерін, техника мен технологияларын, ұйымдастырушылық формалары мен құрылымдары білімді игеруге көмек беру.

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары): «Мемлекет және бизнес» пәнінің міндеті студенттерге инновациялық жобаларды басқару механизімін түсіндіру, заңдылықтарын анықтай отырып, нақты ұйымдастырушылық тапсырмаларды шешу тәсілдері мен әдістерін дайындау жөнінде ұсыныстар беру, яғни менеджментті басқару саласында маманданған, қажетті кәсіпті иеленетін адамға түсінікті болатын ғылыми жүйеге айналдыру.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің инвестициялар саласынан ғылыми және машықтарды алу; Капиталды салымдардың экономикалық негіздеуін білу; инвестициялық тәуекелдерді табу және бағалау әдістемесін үйрену; оларды қысқарту жолдарын үйрену.

Пререквизиттер: жоқ

Постреквизиттер: жоқ

Оқытушы: магистр Мырзахметова Ж.Ж.

2.3. Пән атауы: Экономикалық ілімдер тарихы. (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Жалпы экономиканы зерттеудің алғы шарты экономикалық ілімдер тарихын зерттеу. Экономикалық ілімдер тарихы пәні мен әдістері. Классикалық саяси экономиканың пайда болуы мен дамуы. Маржинализм және неоклассикалық экономикалық теорияның қалыптасуы. Неолиберализм. Кейнсиандық. Институционалдық. Социалистік ойлардың пайда болуы. XX ғасырдың экономикалық теориясына кеңес ғалымдарының үлесі. Қазақстандағы экономикалық ойлардың пайда болуы мен дамуы.

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары): Экономикалық ілімдер тарихының пәні және әдісі. Ежелгі дүние мен ортағасырдың экономикалық ілімдері. Экономикалық ілімдер тарихының пәні. Экономикалық ілімдер тарихының әдістері. Экономикалық ілім тарихының дамуының жалпы сипаттамасы. Экономикалық ойлардың және олардың таптық табиғатының пайда болуына әсер ететін әлеуметтік-экономикалық тарихи жаздайлар. Шығыс және көне дәуірдегі экономикалық ой-пікірлер. Орта ғасырдағы экономикалық ілімдер. Мануфактура кезеңінен кейінгі дәуірдегі смитшіл классиктердің еңбектеріндегі өзін-өзі реттейтін экономика. С.Сисмонди мен П. Прудон - мануфактурадан кейінгі кезеңнің алғашқы сыншылары. К.Маркстің экономикалық теориясы.

Күтілетін нәтижелер: Экономикалық ілімдер тарихының әдістері. Экономикалық ілім тарихының дамуының жалпы сипаттамасы. Экономикалық ойлардың және олардың таптық табиғатының пайда болуына әсер ететін әлеуметтік-экономикалық тарихи жағдайлар танып білу.

Пререквизиттер: жоқ

Постреквизиттер: жоқ

Оқытушы: э.ғ.к., аға оқытушы Мауленкулова Г.Е.

3.1. Пән атауы: «Құқық негіздері» (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақстан Республикасындағы құқықтық мемлекеттілікті жетілдірудің қажетті шарты ретіндегі қазақстандық патриотизмді тәрбиелеу, оқушылардың әлемдік танымын қалыптастыру, қоғамдық және құқықтық мәдениет және жеке құқық танымын жоғарылату.

Оқу пәнін оқыту мақсаты қазіргі қоғамның қажеттілігі мен мүддесінен туындап отыр. Оқуының негізгі мақсаты заң мамандығын алмайтын студенттерге мемлекет және құқық теориясының негіздерін меңгеру, ұлттық құқықтың жетекші салаларының шеңберінде қажетті білім беру. Бұдан басқа міндет ретінде: қоғам өміріндегі мемлекет пен құқықтың орны мен ролін анықтау, Қазақстан Республикасының құқықтық жүйесінің дамуының алғышартымен және мәселелерімен таныстыру, қазақстандық мемлекеттік- құқықтық механизмнің жетілдірілуінің саяси- құқықтық жолдарын анықтау, субъективтік құқықтар мен субъективтік юридикалық міндеттерді жүзеге асыруға қажетті тәжірибені жинақтауға үйрету.

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары): Құқық негіздері болашақта өздерінің азаматтық құқықтары мен міндеттерін іске асыру үшін, еңбекке құқығын жүзеге асыру, қоғамның және еліміздің қоғамдық- саяси өміріне белсенді қатысуға, оқушыларға заң білімдерін кешенді нысанда меңгеруге мүмкіндік береді.

Күтілетін нәтижелері: Бұдан басқа міндет ретінде: қоғам өміріндегі мемлекет пен құқықтың орны мен ролін анықтау, Қазақстан Республикасының құқықтық жүйесінің дамуының

алғышартымен және мәселелерімен таныстыру, қазақстандық мемлекеттік- құқықтық механизмнің жетілдірілуінің саяси - құқықтық жолдарын анықтау, субъективтік құқықтар мен субъективтік юридикалық міндеттерді жүзеге асыруға қажетті тәжірибені жинақтауға үйрету.

Пререквизиттер: Аталған курсты оқығанға дейін оқушылар орта және жалпы білім беру мектептерінде алған құқықтық және тарихи білімдері қажет. Құқық негіздері элеуметтік-гуманитарлық пәндер циклінің басқа пәндерімен тығыз байланысты. Олардың құқық негіздерімен өзара байланысы оқудың негізгі объектісі- әртүрлі қоғамдық қатынастар.

Постреквизиттер: Студент нені үйренеді: нормативтік құқықтық мәселелердің мәнін түсіне білуді, жалпы құқықтық сұрақтарды өз бетінше шеше білуді, нормативтік актілерді дұрыс қолдана алуы үйренеді. Студент түрлі құқық салалары мен саяси ілімдердің жеке индивидке әсер етуін өз бетінше талдай алуы тиіс.

Оқытушы: Палванова М.

3.2. Пән атауы: «Еңбек құқығы» (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Бұл пәннің негізгі мақсаты еңбек құқық қатынастарының мәні мен құрылымын студенттер жан-жақты түсіне алатын дәрежеге жеткізу. Азаматтар еңбек ету бостандығын, конституциялық құқығын әр түрлі нысанда қолдана алатыны. Еңбек құқығы дербес құқық саласы болып табылады, оның пәні, әдісі қағидалары бар және басқа құқық салаларынан айрықша ерекшеленеді. Практикалық қызметке жоғары кәсіби дайындау, болашақ заңгерлерді парасатты тұлғалар қатарына қосу. Еңбек құқығы дүниежүзілік заңнама мен құқықтанудың дамуына әсер етті. Әрбір сағатты заңгер еңбек құқығымен танысуға тиіс. Бұл пәннің мақсаты осы кезде халықаралық құқықта түрлі мемлекеттердің сауда және басқа азаматтық еңбек қатынастарында қолданылатын еңбек құқықтан бастау алған заң термин сөздерін меңгеру болып табылады.

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары): Қазақстан Республикасының еңбек құқығы еңбек заңдылығының жүйесі, оның қағидалары, мақсаттары және құрылымы туралы мағлұмат алуы керек, оларды жетілдіру тарихын машықтау қажет, қызметкерлердің кейбір санаттарымен жеке еңбек шартын бекітудің ерекшеліктерін білуі қажет, жұмыс уақыты мен демалыс уақытын белгілеу тәртібін білуі керек, жалақының нысандары мен жүйесін қамтуы керек, лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің еңбек заңдылығын бұзғаны үшін заңды жауапкершіліктің әр түрлі түрлерін пайдалануды үйренуі керек, еңбек құқығының теориясын және еңбек заңдылығын нормаларын қолдана білуі керек. Еңбектік және зейнетақылық салада сапалы кеңес беру, сонымен қатар еңбек құқығын еңбектік және элеуметтік қамсыздандырушылық құқықтық қатынастарды жүзеге асыру үрдісінде пайдалана білуі керек.

Күтілетін нәтижелері: - «ҚР еңбек құқығы» курсын оқып бітірген соң студент ҚР еңбек заңдылығының жүйесін, оның қағидаларын, мақсаттары және құрылымы туралы мағлұмат алады;

- Қызметкерлердің кейбір санаттарының жеке еңбек шартын бекітудің ерекшеліктерін білуі қажет, жұмыс уақыты мен демалыс уақытын белгілеу тәртібін, жалақының нысандары мен жүйесін қамту керек;

- Лауазымды тұлғалар мен қызметкердің еңбек заңдылығын бұзғаны үшін заңды жауапкершіліктің әр түрлі түрлерін пайдалануды үйренуі керек, еңбек құқығының теориясын және заңдылығының нормаларын қолдана білу керек.

Пререквизиттер: Аталған курсты оқығанға дейін оқушылар орта және жалпы білім беру мектептерінде алған құқықтық және тарихи білімдері қажет. Құқық негіздері элеуметтік-гуманитарлық пәндер циклінің басқа пәндерімен тығыз байланысты. Олардың құқық негіздерімен өзара байланысы оқудың негізгі объектісі- әртүрлі қоғамдық қатынастар.

Постреквизиттер: Студент нені үйренеді: нормативтік құқықтық мәселелердің мәнін түсіне білуді, жалпы құқықтық сұрақтарды өз бетінше шеше білуді, нормативтік актілерді дұрыс қолдана алуы үйренеді. Студент түрлі құқық салалары мен саяси ілімдердің жеке индивидке әсер етуін өз бетінше талдай алуы тиіс.

Оқытушы: Жаналиева А.

3.3. Пән атауы: «Әкімшілік құқық» (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әкімшілік құқық негізгі заң білімін беретін міндетті пәндердің бірі болып табылады. Әкімшілік құқық атқарушы биліктің ресімделуін түсіну үшін, биліктің субъектісін дараландырып, атқарушы билік органдарының ұйымдастырылуымен байланысты қатынастарды, сондай-ақ азаматтар мен мемлекеттік емес ұйымдар мен мемлекеттік басқару органдары арақатынасы кезінде пайда болатын қатынастарды реттейді.

Қысқаша мазмұны (негізгі тараулары): Қазақстан Республикасының тәуелсіздігі жарияланғаннан кейінгі уақытта Қазақстан Республикасының экономикалық, саяси және құқықтық жүйелері елеулі түрде өзгереді. Осындай жағдайларда әкімшілік құқық жүйенің негіздеуші саласы ретінде жаңа түрін алады. Егеменді Қазақстанның жаңа мақсаттарына сәйкес экономикалық, саяси құқықтық және әлеуметтік мәдени салаларының әкімшілік құқықтық институттарын қайтадан қарастыру мүмкіндігі туындап отыр; құқықтық мемлекет идеялары билікті бөлу, адамның құқықтары және бостандықтарының басымдылығын қарастыру кезінде әкімшілік құқығының проблемаларын ескеру қажет.

Мемлекет ролінің, мемлекеттік басқарудың мәні, нысаны және әдістерінің өзгеруі әкімшілік құқықтың жалпы және ерекше бөлімдерінің құралымы мен мазмұнын сын көзбен қарауын қажет етеді. Заңнаманың жаңаруы және оның тұрақты түрде өзгеріп отыруы әкімшілік құқықтық нормалар мен институттардың мазмұнына әсер ететін маңызды деректердің бірі болып табылады.

Күтілетін нәтижелері: Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығы пәнін оқыту міндеттері:

- басқармалық қатынастардың ерекшеліктері мен мағынасын зерттеу;
- басқармалық қатынастарды реттеудегі әкімшілік құқықтық нормалардың қызметін анықтау;
- әкімшілік құқық субъектілерінің құқықтық орнын анықтау;
- әкімшілік қызметінің әдістері мен түрлерін зерттеу;
- әкімшілік құқықтың субъектілерінің жұмысында заңдылық тәртібін қамтамасыздандыратын тәсілдерін белгілеу.

Пререквизиттер: Аталған курсты оқығанға дейін оқушылар орта және жалпы білім беру мектептерінде алған құқықтық және тарихи білімдері қажет. Құқық негіздері әлеуметтік-гуманитарлық пәндер циклінің басқа пәндерімен тығыз байланысты. Олардың құқық негіздерімен өзара байланысы оқудың негізгі объектісі- әртүрлі қоғамдық қатынастар.

Постреквизиттер: Студент нені үйренеді: нормативтік құқықтық мәселелердің мәнін түсіне білуді, жалпы құқықтық сұрақтарды өз бетінше шеше білуді, нормативтік актілерді дұрыс қолдана алуды үйренеді. Студент түрлі құқық салалары мен саяси ілімдердің жеке индивидке әсер етуін өз бетінше талдай алуы тиіс.

Оқытушы: Бекбутаев Қ.

Цикл атауы: Базалық пәндер циклы – 49 кредит (2205 сағат)

4.1. Пән атауы: Тіл біліміне кіріспе (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл біліміне кіріспе» курсының басты мақсаты – студенттерді тіл туралы ғылымның негізімен таныстырады. Тіл туралы ғылымның алғашқы кіріспесі болып табылатын бұл курста тіл теориясын атап айтқанда тілдің ішкі құрылымы және оның ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің функциональдық және құрылымдық баламалармен байланысы және т.б. мәселелер қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Студенттер аталмыш курста лингвистикалық терминдермен танысып, оларды ғылыми тұрғыдан пайдалануға үйренуі қажет. Тіл білімінің негізгі нысаны тіл болғандықтан, оның табиғаты, қоғамдық мәні, тілдің пайда болу теориялары, оның құрылымдық және жүйелік сипаттары, құрылымдық элементтердің бір-бірімен байланысы, арақатынастары, тілдер дамуындағы ортақ қасиеттер мен ерекшеліктер жалпы халықтық тіл мен оның өмір сүру формалары, тілдердің типологиялық және генеологиялық топтастырулары, жазудың пайда болуы мен даму үрдістері, тіл білімінің зерттеу әдістері мен методологиясы, басқа ғылымдар жүйесімен байланысы және т.б. мәселелер тұрғысында студенттердің өзіндік ойы мен тұжырымдары болуы қажет.

Күтілетін нәтижелер: «Тіл біліміне кіріспе» курсы қазақ филологиясының студенттері үшін өз ана тілінің құрылымын, фактілерін ғылымын терең түсінуге, ана тілінің туыс тілдермен генетикалық жақындығын білуіне, ал басқа туыс емес тілдермен типологиялық ұқсастықтарын салыстыруға мүмкіндік береді.

Пререквизит: Жоқ

Постреквизит: Жалпы тіл білімі

Оқытушы: Исакулова М.М.

4.2 Пән атауы: Тілдің қоғамдық мәні (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл қоғамдық мәні» курсының басты мақсаты – студенттерді тілдің қоғамдағы мәні туралы негізімен таныстырады. Тілдің қоғамдағы мәні туралы кіріспесі тілдің теориясын, оның ішкі құрылымын ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің құрылымдық баламалармен байланысын қарастырады.

Қысқаша мазмұны: Аталған курста тілдің қоғамдық терминдермен танысып, оларды ғылыми тұрғыдан пайдалануға үйренуі қажет. Тілдің табиғаты, қоғамдық мәні, пайда болуы, бір-бірімен байланысы, арақатынастары тұрғысында студенттердің өзіндік ойы мен тұжырымдары болуы қажет.

Күтілетін нәтижелер: Тілдің қоғамдық мәні, тіл және ойлау, тіл және сөйлеу, тілдің табиғаты, тілдің қоғамдық қызметі, тіл және ойлау, тілдің таңбалық сипаты. Тіл мен қоғамның арасындағы байланыс. Тіл мен ойлау өзара байланысты екендігін түсіндіру.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Жантасова З.

4.3 Пән атауы: Тілдің тарихи дамуы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл тарихи дамуы» курсының басты мақсаты – тілдің шығуы туралы ғылымның негізімен таныстырады. Тілдің тарихи дамуы туралы бұл курста тіл теориясын атап айтқанда тілдің ішкі құрылымы және оның ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің функциональдық және құрылымдық баламалармен байланысы және т.б. мәселелер қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Тілдің шығуы туралы теориялардың тағы бірі – қоғамдық шарттасу теориясы. Бұл теория бойынша алғашқы адамдар сөздерді өзара келісе отырып шарттасып жасаған. Осыдан келіп тіл пайда болған дейді. Тіл туралы келісу, шарттасу үшін, ол адамдардың бұрыннан тілі болуы керек қой. Олай болса, бұл теория да ешбір дәлелсіз. Біртұтас тіл теориясы. 'Тілдің даму кезеңдері.

Күтілетін нәтижелер: Ұлт тілдері. Қазіргі қоғамның даму кезеңіндегі әдеби тілдердің жайы. Жазба тілдер. Әдеби тілдік норма. Әдеби тіл және ұлттық мәдениет. Тілдердің өзара қарым-қатынасы. Субстрат, суперстрат, интерстрат құбылыстары. Кең таралған тілдер. Дүние жүзі тілдері, олардың жіктелуі. Халықаралық жасанды тілдер. Машина тілі және оның қолданылуын қамтиды.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Құланова С.

5.1 Пән атауы: Әдебиеттануға кіріспе (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әдебиеттану пәні әдебиеттің түрлі кезеңдеріндегі тарихынан білімі бар ұғымы қалыптасқан әдебиеттің, өнердің өзекті теориялық мәселелерін қазіргі ғылымның озық жетістіктері негізінде жан-жақты, тарихи тұрғыда қарастыру.

Қысқаша мазмұны: Бұл пән 1-курс (жеделдетілген) студенттерін әдебиет туралы ғылымның негізгі әсемдік, көркемдік жайлы әдеби-теориялық түсінігін, көркемдік-эстетикалық танымын қалыптастыру, көркем туындыны талдау, бағалау жолдарына машықтану мақсатын көздейді. Лекциялық және семинар сабақтарында әдебиет туралы ғылымның тарихы жайлы, өнердің

қоғамдық функциясы, өнер түрлерінің ерекшеліктері, көркем туындының тақырыбы мен идеясы, мазмұны мен пішіні, композициясы мен сюжеті, тип, типтендіру, көркем шығарма тілі, образдылық-бейнелілік сырлары, өлең құрылысы, әдебиеттің тектері мен түрлері, көркемдік әдістер мен бағыт-ағымдар, стиль мәселесі т.б. жөнінде жан-жақты мәлімет беріліп, студенттердің әдеби-теориялық ұғымының қалыптасуына мүмкіндік жасалады.

Күтілетін нәтижелер: Пәннен сабақ жүргізу барысында тарих, тіл білімі, философия, эстетика, халықтық педагогика, психология т.б. ғылымдармен пәнаралық байланыс жүзеге асырылады.

Пререквизит: Жоқ.

Постреквизит: Әдебиет теориясы.

Оқытушы: Бахадырова С.

5.2 Пән атауы: Өлең құрылысы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Өлең құрылысының қалыптасуы, өрістеуі, одан әрі шындалып, жетілуі, байып – толысуы секілді түйінді мәселелерді жан – жақты таныстыру, өлең жүйесінің өзіндік, ішкі өзгешелік – заңдылықтарын таныту негізгі мақсаттардың біріне саналады.

Қысқаша мазмұны: Қазақ өлеңінің құрылысы таңдау курсы оқытудағы басты міндет қазақ поэзиясындағы тіл кестесі мен өлең құрылысы жайлы мәселелерді жүйелі түрде оқыту.

Күтілетін нәтижелер: Бағдарлама сөз өнері, оның ішінде қазақ өлеңінің құрылысын талдау мен монографиялық еңбектер ауқымында оқытуды көздейді.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Халық ауыз әдебиеті, Ежелгі дәуір әдебиеті.

Оқытушы: Құланова С.

5.3 Пән атауы: Сөз өнері теориясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сөз өнерін оқытудың мақсаты көркем сөйлеуге және әдеби тілде сөйлеуге үйрету.

Қысқаша мазмұны: Сөз өнері - әдебиеттің өнер ретіндегі ерекшеліктері мен даму заңдылықтарын, көркемдік әдіс, стиль, жанр мәселелерін, көркем туындының құрылысын, сюжетін қарастыру, әдебиет туралы ғылымның көркемөнер теориясы, эстетика, философия, тарих ғылымдарымен байланысын талқылау.

Күтілетін нәтижелер: Бұл пән арқылы қазақ сөз өнерінің көркем туындының құрылысын, сюжетін қарастыру, әдебиет туралы ғылымның көркемөнер теориясы туралы мағлұматтар беруді көздейді..

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Халық ауыз әдебиеті, Ежелгі дәуір әдебиеті.

Оқытушы: Тұрсыманова Ф.

6.1 Пән атауы : Педагогикалық мамандыққа кіріспе (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытудың отандық және халықаралық практиксын зерделеу және функционалдық сауаттылығын дамыту бойынша шаралар жүйесін іске асырудың тетіктерін анықау.

Қысқаша мазмұны: Білім беру процесінде оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді әзірлеу, білім сапасын бағалау және мониторинг жүргізу жүйесін дамыту.Қосымша білім беру жүйесі ұйымдарының материалдық –техникалық базасын нығайту және білім мазмұнын жаңғыртуды қамтамасыз ету. Стандарттар ,оқу жоспарлары мен бағдармалар.

Күтілетін нәтижелер: Тәрбие саласындағы жұмыстарға әлеуметтік көзқарас оң тұрғыда қалыптасады, білім алушылардың ізденіс қабілеті өседі, дүниетанымы кенейеді.Педагогикалық ұжымның бәселекестік қабілеті артады.

Пререквизит: Жоқ.

Постреквизит: Педагогика.

Оқытушы: Құланова С.

6.2 Пән атауы : Өзін-өзі тану (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: адамның қоршаған ортаны танып, өзінің ішкі жан-дүниесіне үніліп, өзін-өзі тану негізінде, адамгершілік рухани әлеуетін көтеру.

Қысқаша мазмұны: Өзін-өзі тану адамға өзін-өзі анықтауға, жақсы қасиеттерін ашуға, өзіне адалдыққа, өзіндік адамгершілікті үнемі және Адам, осы сөздің толық мағнасында болып қалу үшін қажет.

Күтілетін нәтижелер: Білім алушы діннен, философиядан және ғылымнан хабары болады және құраннан, хадистен, хикметтерден, әдет-ғұрып, салт-дәстүрден, акын-жырау, жазушы, билер мен шешендердің қалдырған ғибраттарын толық ұғынады.

Пререквизит: Психология

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Кыпшақбаева С.

6.3 Пән атауы: Әлеуметтану (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: әлеуметтану пәнінің зерттейтін нысанасы, оның негізін салушылардың еңбектері. Пәннің қалыптасуы мен дамуы тұрғысынан зерттеу.

Қысқаша мазмұны: Әлеуметтану пәнінің екі негізгі тенденциясы. Макросоциологиялық және микросоциологиялық болып екі түрге бөлінуі. Пәннің қалыптасу кезеңдеріндегі әр түрлі әлеуметтік заңдар мен құбылыстардың, үрдістердің негізгі қағидаттарын теориялық және практикалық тұрғыдан меңгеру.

Күтілетін нәтижелер: Әлеуметтік ой дамуының негізгі тарихи кезеңдерін талдай білу. Әлеуметтану пәніне қоғам, әлеуметтік құрылым ретінде, жүйе ретінде талдай білу.

Пререквизит: Қазақстанның қазіргі заман тарихы

Постреквизит: Социология

Оқытушы: Ералиева Ғ.

7.1 Пән атауы: Нормативті қазақ тілі (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Студенттердің сөздік қорын байыту, мақал – мәтел тұрақты сөз тіркестерді орынды қолдана білуге дағдыландыру, сөз мағынасын терең түсіне білуге үйрету, сөз тіркестері мен сөйлем қолданыстарын меңгерумен қатар сауатты жазу, әдеби тілде мәдениетті сөйлей білуге жаттықтыру – бүгінгі мәселелердің бірі. Студенттердің тілін дамыту курстың барлық саласымен үздіксіз байланысты жүргізіліп отырады. Пәннің негізгі мақсаты – студенттің қазақ тілінен меңгерген білім, дағды негіздерін жетілдіру, жоғары курстарда өтілетін ғылыми курсқа дайындау. Тіл нормаларын сақтап, сауатты жаза білуге, әдеби тілде мәдениетті сөйлей білуге дағдыландыру.

Қысқаша мазмұны: Осылардың баршасы, тілдің өзіне әлеумет назарын аудартып, оның дұрыс, жемісті қызмет етуіне қойылатын талаптарды күшейтті. Қазақ тілі әлеуметтік қызмет атқарып қана қоймай, оның дұрыс, сындарлы, мәдениеті, түрде қолданылуы күн тәртібіне қойылды. Осы уақыт талабын орындау ең алдымен қазақ тілі мамандарына жүктеледі. Сол себепті тіл мәдениетінің ең өзекті мәселесі тілдік норма мен оның кодификациясын меңгеру үшін оқу бағдарламасына «Нормативті қазақ тілі» пәні ендірілді.

Күтілетін нәтижелер: Қазақтың бүгінгі ұлттық жазба әдеби тілінің әлеуметтік қызмет өрісі кеңейе түсті, функционалдық стильдері сараланып, әрқайсысы өзіндік белгілерімен айқындалды, қоғамға қызмет етуінің ауызша да, жазбаша да түрі жанданды. Қазақ тілінің мемлекеттік тіл мәртебесіне ие болуы ұлттық сананы тәрбиелеуде, ұлттық намысты қорғауда, ұлттық мәдениетті көтеруде үлкен мәні бар факторлар.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Жалпы тіл білімі.

Оқытушы: Айтенова Д.

7.2 Пән атауы: Морфология практикумы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазіргі қазақ тілінің грамматика саласы бойынша кейбір өзекті мәселелерді қарастыру. Жалаң және күрделі сөздер. Морфологияның дамуына үлес қосқан ғалымдардың еңбектерімен таныстыру. Сөз формаларының жасалу тәсілдерін меңгерту.

Қысқаша мазмұны: Морфология практикумында сөз тұлғаларының түрленуін, бөлшектенуін, әр түрлі өзгеріске түсуін анықтау мақсатында салыстыра зерттеу жүйесімен айналысады. Сөздің тұлғасы, мағынасы және атқаратын қызметі сөйлем құрамында ғана анықталатын болғандықтан, сөзді синтаксиспен байланыстыра қарастыру жолдары қарастырылады.

Күтілетін нәтижелер: Морфологияның шығу тарихын, даму жолдары мен арналарын жан-жақты ұғынып, талдай алу мүмкіншілігін қалыптастыру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі

Оқытушы: Жумагулова Қ.

7.3 Пән атауы: Сөзжасамның даму жолдары (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі жеке пән ретінде оқытылды. «Қазіргі қазақ тілінің сөзжасам жүйесі» атты монографияны қолданылды. Мұнымен қоса сөзжасам мәселесінің жеке тақырыптарынан шыққан еңбектер мен А.Ысқақовтың «Қазіргі қазақ тілі. Морфология» атты оқулығындағы, С.Исаевтің «Қазақ тілінің грамматикалық көрсеткіштері» аты еңбегіндегі сөзжасам туралы мәліметті қолдану.

Қысқаша мазмұны: Қазақ тілі мен әдебиеті мамандарын дайындайтын жоғары оқу орындарының оқу жоспарына қазақ тілінің сөзжасам жүйесі жеке пән ретінде оқытылады. Бұл пән Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің қазіргі қазақ тілі кафедрасының ұсынысы бойынша 1990 жылы қазақ тілінің сөзжасамы пән ретінде кіріп, 1992 жылы оның профессор Н.Оралбаева құрастырған бағдарламасы тұңғыш рет баспадан шыққан еді. Содан бері бұл пән осы бағдарлама негізінде оқытылып келеді. Оқулық болмағандықтан, университеттер А.Байтұрсынұлы атындағы тіл білімі институты 1989 жылы баспадан шығарған «Қазіргі қазақ тілінің сөзжасам жүйесі» атты монографияны қолданып келді. Мұнымен қоса сөзжасам мәселесінің жеке тақырыптарынан шыққан еңбектер мен А.Ысқақовтың «Қазіргі қазақ тілі. Морфология» атты оқулығындағы, С.Исаевтің «Қазақ тілінің грамматикалық көрсеткіштері» аты еңбегіндегі сөзжасам туралы мәлімет те қолданылды.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ тілі пәнінің барлық талдау түрлерін меңгеру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы

Оқытушы: Турсуманова Ф.

8.1. Пән атауы: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы мен лексикологиясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы» курсының басты мақсаты – студенттерді тілдің қоғамдағы мәні туралы негізімен таныстырады. Тілдің қоғамдағы мәні туралы кіріспесі тілдің теориясын, оның ішкі құрылымын ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің құрылымдық баламалармен байланысын қарастырады. Студенттерге сөздердің мағынасы, шығу төркіні, стильдік мәні мен сипаты, қолданылу қабілеттілігі туралы, қысқасы, тілдің лексикалық жүйесі жөнінде жан-жақты мағлұмат береді.

Қысқаша мазмұны: Жалпы білім беретін «қазіргі қазақ тілі» курсы маман ретінде меңгеру «Фонетиканы» оқып үйренуден басталады. Осыған орай пәнді оқыту барысында студенттерге сөздердің дыбысталу жүйесін, буын құрамы мен түрлерін, мағынасын, орфографиясы мен орфоэпиясын қолданылу қабілеттілігі туралы, қысқасы, тілдің фонетикалық жүйесі жөнінде жан-жақты мағлұмат беру мақсат етіледі. Пәнді оқытуда алға қойылатын басты міндет - оқытудың қалыптасқан әдістерінің (лекциялық, практикалық, лабораториялық сабақтар т.б) негізінде студенттердің жеткілікті дәрежеде білім алуын қамтамасыз ету. : Жалпы білім беретін «қазіргі қазақ тілі» курсы маман ретінде меңгеру «Лексикология» оқып үйренуден басталады. Орта мектепте көп мағыналылық, омонимдер, синонимдер, антонимдер, тұрақты тіркестер сияқты қазақ тілі лексикасының кейбір тараулары ғана үйретілген болса, жоғарғы оқу орындарында бұл тақырыптар әлдеқайда кеңейтіліп өтіледі, тіпті талапкерлерге бұрын мүлдем бейтаныс мәселелер де қарастырылады. Осыған орай пәнді оқыту барысында студенттерге

сөздердің мағынасы, шығу төркіні, стильдік мәні мен сипаты, қолданылу қабілеттілігі туралы, қысқасы, тілдің лексикалық жүйесі жөнінде жан-жақты мағлұмат беру мақсат етіледі.

Күтілетін нәтижелер: Орта мектепте болашақта «Қазақ тілі» пәнінен сабақ беретін мұғалім фонетиканың жалпы мәселелерін ғана емес, сөздік құрам туралы ілімнің даму тенденцияларын да білуі қажет. Лексикология тіл білімінің бір саласы екендігі, сөздердің теориясы мен практикалық мәнін үйрететін ғылыми курс екендігі. Оның жекелеген сөздерді, сөздердің тобын ғана емес, тілдердің қалыптасқан лексикалық жүйесін зерттейді.

Пререквизит: Жоқ.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің сөзжасамы мен морфологиясы.

Оқытушы: Исакулова М.М.

8.2 Пән атауы: Тіл дыбыстары (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл дыбыстары» курсының басты мақсаты – студенттерді тілдің шығуымен таныстырады. Тіл дыбыстарының пайда болуы, түрлері туралы тілдің құрылымдық баламалармен байланысын қарастырады.

Қысқаша мазмұны: Сөйлеу және жазудың маңызы, арақатысы, тілдегі орны. Сөйлеу, жазудың дыбыстар арқасында іске асатыны. Дыбыстың тілдегі қызметі. Қатынас құралы ретінде дыбыстық тілдің алар орны. Тіл дыбыстары. Тіл дыбыстарының пайда болуы, олардың түрлері, іштей жіктелуі, сөз ішінде біріне – бірі ықпал етіп, үйлесіп, үндесіп, тіркесіп тұрудың тетігі, буын, екпін, сөйлеу мен жазудың ара қатынасы, орфография, орфоэпия сынды тағы басқа дыбысталуға қатысты мәселелер.

Күтілетін нәтижелер: Фонетиканың зерттеу нысанасы туралы түсінік. Дыбыс, әріп, алфавит Сөздің тіл дыбыстарының жиынтығынан жасалатындығы, әріп тіл дыбыстарыны жазудағы шартты таңбасы екендігін көрсетеді.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе,

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы

Оқытушы: Керимбаев Е.

8.3 Пән атауы: Қазақ тілін жаңа технология бойынша оқыту (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Оқытудың жаңа технологиялары туралы түсінік беру және қолданудың кезеңдерін бөліп қарастыру. Жаңа педагогикалық технология, ойын технологиясы, проблемалы оқыту технологиясы, сын тұрғысынан ойлау технологиясы, деңгейлік саралау технологиясы, жекелеп оқыту технологиясы, дамыта оқыту технологиясы т.б. әдіс-тәсілдерді меңгерту.

Қысқаша мазмұны: Оқытуда жаңа технологиялардың түрлері мен типтеріне талдау жасау. Қазақ, орыс, ағылшын, тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ерекшеліктерді ескере отырып методиканың барлық түрін ыңғайластыра отырып пайдалана білуге үйретудің жолдарын қарастыру.

Күтілетін нәтижелер: Жаңа технологияларды жан-жақты меңгерту шығармашылық тұлға қалыптастырудың бірден бір жолы. Дәстүрлі өтіліп жүрген дәрістер мен жаңашыл тәсілдермен өтілетін дәрістердің айырмашылығы мен жетістіктерін, кемшін түсіп жатқан тұстарын бағамдау.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы,

Постреквизит: Көркем тексті лингвистикалық талдау

Оқытушы: Нұрымова Қ.

9.1 Пән атауы: Қазіргі қазақ тілінің сөзжасамы мен морфологиясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сөзжасам - зерттеу нысаны. Сөзжасам морфологияның құрамында сөз табына қатысты танылды. Қазақ тіл білімінде сөзжасам – жеке сала. Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі екшеліп, толығып қалыптасқан, жүйелі құбылыс. Сөздің грамматикалық, лексикалық мағынасы, жалпы және жеке грамматикалық мағыналарымен құрылысымен таныстыру. Қазақ тіліндегі грамматикалық мағыналардың жасалу жолдары мен амал-тәсілдердің, грамматикалық формаларды, грамматикалық категорияларды, сөздердің морфологиялық құрылымын оқыту.

Қысқаша мазмұны: Сөзжасамның тіл білімінің жеке саласы ретінде танылуы – оның өзіндік зерттеу нысанының болуы. Бұрын сөзжасам саласы морфологияның құрамында сөз табына қатысты танылып келді. Қазақ тіл білімінде сөзжасам – жеке сала. Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі

ұзақ замандардан бері екшеліп, толығып қалыптасқан, өзіндік заңдылықтары жетілген жүйелі құбылыс. Сөздің грамматикалық мағынасы мен лексикалық мағынасы. Жалпы және жеке грамматикалық мағыналар. өз құрылысы. Сөздердің морфологиялық құрылымын, сөз формаларының жасалу тәсілдерін, сөздердің грамматикалық сипаттарына қарай грамматикалық топтарға, сөз таптарына бөлінуін зерттейді. Негізгі грамматикалық ұғымдар. Грамматикалық мағына, грамматикалық форма, грамматикалық морфологиялық құрылымы.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ тілі пәнінің барлық талдау түрлерін меңгеру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы мен лексикологиясы.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі.

Оқытушы: Исакулова М. М.

9.2 Пән атауы: Морфология практикумы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазіргі қазақ тілінің грамматика саласы бойынша кейбір өзекті мәселелерді қарастыру. Жалаң және күрделі сөздер. Морфологияның дамуына үлес қосқан ғалымдардың еңбектерімен таныстыру. Сөз формаларының жасалу тәсілдерін меңгерту.

Қысқаша мазмұны: Морфология практикумында сөз тұлғаларының түрленуін, бөлшектенуін, әр түрлі өзгеріске түсуін анықтау мақсатында салыстыра зерттеу жүйесімен айналысады. Сөздің тұлғасы, мағынасы және атқаратын қызметі сөйлем құрамында ғана анықталатын болғандықтан, сөзді синтаксиспен байланыстыра қарастыру жолдары қарастырылады.

Күтілетін нәтижелер: Морфологияның шығу тарихын, даму жолдары мен арналарын жан-жақты ұғынып, талдай алу мүмкіншілігін қалыптастыру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі

Оқытушы: Жумагулова Қ.

9.3 Пән атауы: Сөзжасамның даму жолдары (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі жеке пән ретінде оқытылды. «Қазіргі қазақ тілінің сөзжасам жүйесі» атты монографияны қолданылды. Мұнымен қоса сөзжасам мәселесінің жеке тақырыптарынан шыққан еңбектер мен А.Ысқақовтың «Қазіргі қазақ тілі. Морфология» атты оқулығындағы, С.Исаевтің «Қазақ тілінің грамматикалық көрсеткіштері» аты еңбегіндегі сөзжасам туралы мәліметті қолдану.

Қысқаша мазмұны: Қазақ тілі мен әдебиеті мамандарын дайындайтын жоғары оқу орындарының оқу жоспарына қазақ тілінің сөзжасам жүйесі жеке пән ретінде оқытылады. Бұл пән Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің қазіргі қазақ тілі кафедрасының ұсынысы бойынша 1990 жылы қазақ тілінің сөзжасамы пән ретінде кіріп, 1992 жылы оның профессор Н.Оралбаева құрастырған бағдарламасы тұңғыш рет баспадан шыққан еді. Содан бері бұл пән осы бағдарлама негізінде оқытылып келеді. Оқулық болмағандықтан, университеттер А.Байтұрсынұлы атындағы тіл білімі институты 1989 жылы баспадан шығарған «Қазіргі қазақ тілінің сөзжасам жүйесі» атты монографияны қолданып келді. Мұнымен қоса сөзжасам мәселесінің жеке тақырыптарынан шыққан еңбектер мен А.Ысқақовтың «Қазіргі қазақ тілі. Морфология» атты оқулығындағы, С.Исаевтің «Қазақ тілінің грамматикалық көрсеткіштері» аты еңбегіндегі сөзжасам туралы мәлімет те қолданылды.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ тілі пәнінің барлық талдау түрлерін меңгеру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы

Оқытушы: Турсуманова Ф.

10.1 Пән атауы: Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Синтаксис ғылымы осы сөйлемнің құрылысын зерттейді. Синтаксис-грамматиканың морфология секілді өзекті саласының бірі. Синтаксис гректің *sintaxis* – құрау, құрастыру, түзу деген сөзінің негізінде пайда болған. Синтаксис термині тіл білімінде екі түрлі мағынада жұмсалады: біріншісі-коммуникация (пікір алысу) үстінде жұмсалатын тіл

тұлғаларының құрылысы, екіншісі- тілдің коммуникация үстінде жұмсалатын тіл тұлғаларын зерттейтін ғылым саласы мағынасында оқыту.

Қысқаша мазмұны: Тілдің негізгі коммуникативтік, яғни пікір алысу үшін жұмсалатын тұлғасы деп сөйлемді айтамыз. Сөйлем адамның ең күрделі ойлау жұмысымен байланысты. Сөз затты, құбылысты атайды, бұл да күрделі ой жұмысының нәтижесі. Бірақ осынысына қарамай сөз және сөз тіркесі де пікір алысу үшін жұмсалатын негізгі тілдік тұлға қатарына жатпайды. Пікір алысу, қарым-қатынас жасау үстінде сөйлем жұмсалады. Өйткені қарым-қатынас пікір білдіру арқылы жүзеге асатындығын оқыту.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ тіл біліміндегі құрмалас сөйлемдер мәселелеріне арналған жаңа зерттеулердің нәтижелері, жалпы тіл біліміндегі теориялық тұжырымдар қамтылады.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің сөзжасамы мен морфологиясы.

Постреквизит: Жок.

Оқытушы: Жумагулова Қ.

10.2 Пән атауы: Қазақ тілін жаңа технология бойынша оқыту (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Оқытудың жаңа технологиялары туралы түсінік беру және қолданудың кезеңдерін бөліп қарастыру. Жаңа педагогикалық технология, ойын технологиясы, проблемалы оқыту технологиясы, сын тұрғысынан ойлау технологиясы, деңгейлік саралау технологиясы, жекелеп оқыту технологиясы, дамыта оқыту технологиясы т.б. әдіс-тәсілдерді меңгерту.

Қысқаша мазмұны: Оқытуда жаңа технологиялардың түрлері мен типтеріне талдау жасау. Қазақ, орыс, ағылшын, тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ерекшеліктерді ескере отырып методиканың барлық түрін ыңғайластыра отырып пайдалана білуге үйретудің жолдарын қарастыру.

Күтілетін нәтижелер: Жаңа технологияларды жан-жақты меңгерту шығармашылық тұлға қалыптастырудың бірден бір жолы. Дәстүрлі өтіліп жүрген дәрістер мен жаңашыл тәсілдермен өтілетін дәрістердің айырмашылығы мен жетістіктерін, кемшін түсіп жатқан тұстарын бағамдау.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы,

Постреквизит: Көркем тексті лингвистикалық талдау

Оқытушы: Нұрымова Қ.

10.3 Пән атауы: Қазақ-орыс тілдерінің салыстырмалы грамматикасы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ерекшеліктер мен заңдылықтарымен таныстыру.

Қысқаша мазмұны: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ғылымның негізгі қағидаларымен және зерттеу әдістерімен танысу.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысында салыстырмалы грамматиканың тарихы және басқа ғылым салаларымен байланысты екендігінде.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы,

Постреквизит: Көркем тексті лингвистикалық талдау

Оқытушы: Керімбаев Е.

11.1 Пән атауы: Халық ауыз әдебиеті (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ халық әдебиетін оқытуда студенттерге әлемдік фольклортану ғылымындағы методологиялық ортақтастықтар мәселелері, фольклордың ауызша сөз өнері ретіндегі табиғаты, ерекшеліктері, тұтас көркемдік жүйесі, жанрлары, этникалық тәсілдері мен құралдары, жазба әдебиетпен арақатынасы, фольклордың зерттелу тарихы т.б. ауқымды мәселелер жөнінде білім беру мақсаты көзделеді. Ауыз әдебиетін көркемөнердің барлық салаларымен, тарихымен, этнографиясымен, философиямен, психологиямен, педагогикамен т.б. ғылымдармен байланыста оқыту міндеттеледі.

Қысқаша мазмұны: Қазақ халқының ауыз әдебиеті – жоғары оқу орнындарында халықтық сөз өнері мұраларының жанрлық түрлерін толық қамтып отыратын пән. Халық әдебиетінің мұралары ежелгі замандардан қалыптасқан үлгілерінің тақырыптық, көркемдік сипаттары фольклортану ғылымының бұрынғы-соңғы зерттеулерінің аясында теориялық және практикалық тұрғыда жан-жақты талдана түсіндіріледі.

Күтілетін нәтижелер: Ауыз әдебиеті сонымен қатар ауызша және жазбаша әдебиеттің өзара ықпалдасуы, фольклордағы типологиялық тектестік мәселері қарастырылады.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе.

Постреквизит: Ежелгі және қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиет.

Оқытушы: Нурымова Қ.

11.2 Пән атауы: Сыр бойы фольклоры (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сыр бойы халық әдебиетінің мұралары ежелгі замандардан қалыптасқан үлгілерінің тақырыптық, көркемдік сипаттары фольклортану ғылымының бұрынғы-соңғы зерттеулерінің аясында теориялық және практикалық тұрғыда жан-жақты талдана түсіндіріледі. Сонымен қатар ауызша және жазбаша әдебиеттің өзара ықпалдасуы, фольклордағы типологиялық тектестік мәселері қарастырылады. Фольклортану ғылымындағы жаңа зерттеулер басты назарда болады. Фольклор жанрларының барлық түрлерінен көркемдік іздеуге болмайтындықтан, олар «фольклордың танымдық түрлері», «фольклордың көркем түрлері» деп екіге бөліп қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Сыр бойы фольклорының көркемдік ерекшелігі – жоғары оқу орнындарында халықтық сөз өнері мұраларының жанрлық түрлерін толық қамтып отыратын пән. Халық әдебиетінің мұралары ежелгі замандардан қалыптасқан үлгілерінің тақырыптық, көркемдік сипаттары фольклортану ғылымының бұрынғы-соңғы зерттеулерінің аясында теориялық және практикалық тұрғыда жан-жақты талдана түсіндіріледі.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ фольклорын зерттеу ісі соңғы жылдары жаңа арнаға түсіп, ерекше қарқын ала бастады. Бұл халқымыздың ғасырлар бойы жасаған дәстүрлі мәдениеті үлгілерін ең алдымен ұлттық санамен бірге жалпыадамзаттық құндылықтарға қосылған үлес ретінде қарастырылуда.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе

Постреквизит: Қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиет

Оқытушы: Бахадырова С.

11.3 Пән атауы: Фольклортану (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Фольклортану ғылымындағы жаңа зерттеулер басты назарда болады. Фольклор жанрларының барлық түрлерінен көркемдік іздеуге болмайтындықтан, олар «фольклордың танымдық түрлері», «фольклордың көркем түрлері» деп екіге бөліп қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Қазақ фольклорының көркемдік ерекшелігі – жоғары оқу орнындарында халықтық сөз өнері мұраларының жанрлық түрлерін толық қамтып отыратын пән. Халық әдебиетінің мұралары ежелгі замандардан қалыптасқан үлгілерінің тақырыптық, көркемдік сипаттары фольклортану ғылымының бұрынғы-соңғы зерттеулерінің аясында теориялық және практикалық тұрғыда жан-жақты талдана түсіндіріледі. Сонымен қатар ауызша және жазбаша әдебиеттің өзара ықпалдасуы, фольклордағы типологиялық тектестік мәселері қарастырылады.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ фольклорын зерттеу ісі соңғы жылдары жаңа арнаға түсіп, ерекше қарқын ала бастады. Бұл халқымыздың ғасырлар бойы жасаған дәстүрлі мәдениеті үлгілерін ең алдымен ұлттық санамен бірге жалпыадамзаттық құндылықтарға қосылған үлес ретінде қарастырылуда.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе

Постреквизит: Қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиет

Оқытушы: Жантасова З.

12.1 Пән атауы: : Ежелгі және қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиеті (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: VI-VIII ғасырлардағы тасқа қашап жазылған жәдігерлердің, дастандар арқылы ежелгі түркі елінің әдет-ғұрып, наным-сенімін, поэзиясын мәнін білду. Тарихи әлеуметтік жағдайларды, әдеби мұраларын оқыту. Қазақтың төл әдебиетінің қалыптасу, даму жолын айқындау; жыраулық поэзияның өзіндік ерекшеліктері мен толғау жанрының өзгешеліктерін таныту; жыраулар поэзиясының тақырыптық-идеялық және көркемдік негіздерін, тәрбиелік мәнін

жете түсіндіру; жыраулар поэзиясы мен XIX ғасырдағы ақындық дәстүрдің сабақтастығы т.б. мәселелер курстың негізгі мақсат-міндеттері болып табылады.

Қысқаша мазмұны: Ежелгі дәуір әдебиеті курсы, түркі тектес халықтардың әдебиеті тарихы мен теориясына қатысты аса маңызды өзекті мәселелерді әдеби-тарихи материалдар негізінде деректі түрде сипаттайды. Ежелгі дәуір әдебиеті-әдебиет тарихы мен әдебиеттану ғылымдарының құрамдас бір бөлігі. Қазақ елінің тарихы қазіргі түркі тектес халықтардың қоғамдық, әлеуметтік және рухани өмірімен байланысты екенін білеміз. Бұл түркі тектес халықтарға ортақ әдебиет. Хандық дәуір әдебиеті пәнін оқыту барысында пәнаралық байланыстар да басты назарда болады.

Күтілетін нәтижелер: Хандық дәуір кезеңі әдебиетінің тарихи оқиғалармен, саяси-әлеуметтік жағдайлармен байланысты дамуы ерекшеліктеріне де назар аударылады. VI-XV ғасыр аралығын қамтиды. Қазақ әдебиетінің негізгі түркі әдебиетінен бастау алатыны сөзсіз. Сондықтан қазақ әдебиетінің төркінін содан іздеп, ежелгі дәуірдегі түркі тілдес халықтар-бабаларымыз бірігіп жазған асыл қазынаны ортақ қазынамыз деп танып, студенттерге соны жеткізу, түсіндіру, ұғындыру болып табылады.

Пререквизиттер: Халық ауыз әдебиеті.

Постреквизитер: XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті, XX ғасырдағы қазақ әдебиеті.

Оқытушы: Нұрымова Қ.

12.2 Пән атауы: Жыраулар поэзиясының көркемдік ерекшелігі (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақтың төл әдебиетінің қалыптасу, даму жолын айқындау; жыраулық поэзияның өзіндік ерекшеліктері мен толғау жанрының өзгешеліктерін таныту; жыраулар поэзиясының тақырыптық-идеялық және көркемдік негіздерін. VI-VIII ғасырлардағы тасқа қашап жазылған жәдігерлердің, дастандар арқылы ежелгі түркі елінің әдет-ғұрып, наным-сенімін, поэзиясын мәнін білду. Тарихи әлеуметтік жағдайларды, әдеби мұраларын оқыту.

Қысқаша мазмұны: Сыр бойының ақын-жыраулары – жоғары оқу орнындарында халықтық сөз өнері мұраларының жанрлық түрлерін толық қамтып отыратын пән. Көп ғасырлық тарихы бар халқымыздың рухани мұрасы – Сыр ақын-жырауларының әдеби мұрасы. Ол қазақ әдебиеті тарихында өзіндік шығармашылық мектеп дәстүрін қалыптастырып ұлттық мәдениет тарихында айрықша орын алады. Ежелгі дәуір әдебиеті курсы, түркі тектес халықтардың әдебиеті тарихы мен теориясына қатысты аса маңызды өзекті мәселелерді әдеби-тарихи материалдар негізінде деректі түрде сипаттайды. Ежелгі дәуір әдебиеті-әдебиет тарихы мен әдебиеттану ғылымдарының құрамдас бір бөлігі. Қазақ елінің тарихы қазіргі түркі тектес халықтардың қоғамдық, әлеуметтік және рухани өмірімен байланысты екенін білеміз. Бұл түркі тектес халықтарға ортақ әдебиет.

Күтілетін нәтижелер: Жыраулар поэзиясында әдебиеттің тарихи оқиғалармен, саяси әлеуметтік жағдайлармен байланысты дамуы мен жыраулар поэзиясының көркемдік негіздері, жыраулық мұралардың тарихи мәселелері ғылыми теориялық тұрғыдан түсіндіріледі.

Пререквизиттер: Халық ауыз әдебиеті, Ежелгі дәуір әдебиеті, Әдебиеттануға кіріспе

Постреквизитер: XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті, XX ғасырдағы қазақ әдебиеті

Оқытушы: Жантасова З.

12.3 Пән атауы: Орхон-Енисей жазба ескерткіштері (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Орхон-Енисей жазба ескерткіштерінде VI-XV ғасыр аралығындағы әдебиет қарастырылады. Түркі тілдес халықтар-бабаларымыз бірігіп жазған асыл қазынаны ортақ қазынамыз деп танып, студенттерге соны жеткізу, түсіндіру, ұғындыру болып табылады.

Қысқаша мазмұны: Орхон-Енисей жазба ескерткіштерінде VI-XV ғасыр аралығындағы әдебиет қарастырылады. Орхон-Енисей аңғарынан табылған ескерткіштер туралы мәлімет береді.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ әдебиетінің негізгі түркі әдебиетінен бастау алатыны сөзсіз. Сондықтан қазақ әдебиетінің төркінін содан іздеп, ежелгі дәуірдегі асыл қазынаны ортақ қазынамыз деп танып, студенттерге соны жеткізу, түсіндіру, ұғындыру болып табылады.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе

Постреквизит: Қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиет

Оқытушы: Турсуманова Ф.

13.1 Пән атауы: XIX-XX ғасырдағы қазақ әдебиеті (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ әдебиетінің XIX ғасырдағы кезеңін құрайтын мұраларды қазіргі заманғы әлемдік өркениет талаптарына орай оқыту. : XX ғасыр басындағы қазақ әдебиеттануы. Қазақ әдебиеттану ғылымының тарихы мен зерттелуі. Қазақ әдебиеттануы және әлемдік рухани құндылықтар. Әдебиеттанудағы көркемдік әлемнің зерттелуі.

Қысқаша мазмұны: Әдебиеттану ғылымының негізгі саласының бірі болып танылатын бұл пәннің мақсаты: халықтық, ұлттық әдебиетіміздің өмір тарихын көзқараспен таныту, студенттің болашақ маман ретінде эстетикалық талғамын, көркемдік дүниесін қалыптастыру. XX ғасырдың 1920-30 жылдары қоғамдық-экономикалық формацияның қалыптасуы кезеңі болды. Қазақ әдебиеттану ғылымының қалыптасу кезеңі, әдеби сын және эстетикалық көзқарастар, баспасөздегі айтыстар әлемі

Күтілетін нәтижелер: XIX ғасырдағы ұлттық сөз өнерінің дамуының ерекшеліктері. Ақындық поэзиядағы фольклор мен әдебиет дәстүрі сабақтастығы мұрасындағы түркі өркениеті және ислам мәдениеті көріністері берілген. Осы ғасыр әдебиетіндегі ақын-жазушылардың шығармашылық көріністері берілген.

Пререквизит: Ежелгі және қазақ хандығы дәуіріндегі әдебиет.

Постреквизит: Қазіргі қазақ әдебиеті.

Оқытушы: Нұрлыбаев Н.

13.2 Пән атауы: Дәстүрлі ақындық поэзия (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Пәннің басты мақсаты- қазақ әдебиеті тарихының басты арнасы авторлық ақындық поэзиядағы фольклор мен әдебиетдәстүрі ерекшеліктерін таныту, дара ақындық поэзия өкілдерінің ұлттық әдеби процесі қалыптастырып дамытқан дәстүрінің ғылыми-теориялық негіздерін ұғындыру, авторлық тұлғаға тән психологиялық шығармашылық ерекшеліктерді меңгерту, рухани мәдениеттің тарихындағы әдеби процесінің мәнін зерделеу, шығармашылық болжал психологиясы өлеңдерінің жанрлық табиғатын таныту.

Қысқаша мазмұны: Авторлық тұлғаға тән психологиялық шығармашылық ерекшеліктерді меңгерту, рухани мәдениеттің тарихындағы әдеби процесінің мәнін зерделеу, шығармашылық болжал психологиясы өлеңдерінің жанрлық табиғатын таныту.

Күтілетін нәтижелер: Ақындық поэзиядағы фольклор мен әдебиет және дара ақындық поэзия өкілдерінің ұлттық әдеби процесі және дәстүрінің ғылыми-теориялық негіздерін ұғындыру

Пререквизит: XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті

Постреквизит: Қазіргі қазақ әдебиеті

Оқытушы: Нұрымова Қ.

13.3 Пән атауы: Көркем мәтінді әдеби талдау (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Көркем туынды жайлы теориялық, эстетикалық пайым – түсініктерін нақты шығармаларды талдау, салыстыру, салғастыру, байыптау, бағалау барысында практика жүзінде қолдана білуге дағдыландырады. Әдебиеттердің бір – бірін байыту құпияларын игеріп, шеберлік, қаламгер шеберлігі мәселелері сырын ашуға машықтанады.

Қысқаша мазмұны: «Көркем мәтінді әдеби талдау» пәні «қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығының сырларын үйренуші білімгердің әдеби – теориялық білімдерін тереңдетіп, әдебиеттанушылық – зерттеушілік еңбектің негіздерімен таныстырады. Көркем туындыны жан – жақты зерттеп, талдап, салыстырып, оның көркемдік – идеялық мазмұнын ашудың түрлі тәсіл, амалдарына үйретеді.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің көркем шығармаға қызығушылығын арттырып, дұрыс талдай білуі. Ақын-жазушылардың шығармаларын талдап әдіс тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Қазақ Хандығы дәуіріндегі әдебиет

Постреквизит: XX ғасырдағы қазақ әдебиеті

Оқытушы: Исақұлова М.

14.1 Пән атауы: Қазіргі қазақ әдебиеті (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазіргі қазақ әдебиетінің дамуы мен қалыптасуы, зерттелуі жайын қарастырып, өзіндік пікір айта білуге, ғылыми тұжырым жасай алуға баул. Қазіргі қазақ әдебиетінің

тарихын кезеңдерге бөлініп зерттелуі ол туралы іргелі ғалымдардың ғылыми еңбектерін оқып, ой қорытуға дағдыландыру.

Қысқаша мазмұны: Қазіргі қазақ әдебиетінің даму арналары мен бағыттары, әдебиеттің даму бағыттарын айқындайтын ірі ақын-жазушылардың шығармашылық өмірін оқу. Жаңашыл бағыттағы, уақыт жүгін көтеріп жүрген ірі туындылардың тақырыбы мен сюжетін айқындап, талдап, түйсіне білу.

Күтілетін нәтижелер: Қазіргі қазақ әдебиеті мен Т.М.Д және Батыс, Шығыс әдебиеттерінің көтеріп отырған тақырыптары мен стилін анықтай отырып, қазақ әдебиетінің бағыттары мен өкілдерінің шығармашылығын оқып, терең талдай алады.

Пререквизит: XIX -XX. басындағы қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Қазақ әдеби сынының тарихы.

Оқытушы: Нұрымова Қ.

14.2 Пән атауы: Тәуелсіз жылдардағы қазақ әдебиеті (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазіргі қазақ әдебиетінің өсу жолдарын, даму ерекшеліктерін жан-жақты пайымдаған еліміздің егеменді алуына орай ашылған мүмкіндіктер, қалыптасқан жаңа көзқарастар тұрғысынан, ғылымның бүгінгі жетістіктеріне сүйене отырып, тарихи салыстырмалы, тарихи процесті шола сипаттау, көркемдік, әдеби-теориялық талдау мен жинақтау, тарихи-жүйелеу әдістерін қолдана отырып саралау.

Қысқаша мазмұны: XX ғасырдың 90-жылдары мен XXI ғасырдың бас кезіндегі қазақ әдебиетінің тарихына қосылған жаңа туындыларды ғылыми тұрғыдан танып-білудің бағдарлы әрекеті.

Күтілетін нәтижелер: Тәуелсіз жылдардағы қазақ әдебиетіндегі реалистік сипат пен көркемдік қиял жинақталуының сабақтастығы және идеялық- композициялық желісіндегі ұлттық-этнографиялық сипат танып білуге көмектеседі.

Пререквизит: XX ғ. басындағы қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Жұмағұлова Қ.

14.3 Пән атауы: 60-90 жылдардағы қазақ әдебиеті (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «20-ғасырдың басындағы қазақ көркем аудармасы» арнайы курс пәні студенттердің дүниетанымын кеңейтіп, жинақтаған әдеби – теориялық білімдерін тереңдетіп, әдебиеттанушылық – зерттеушілік еңбектің негіздерімен таныстырады. «Көркем аударма теориясының мәселелері» курсы бойынша алған білімдерін тереңдету арқылы көркем туындыны жан – жақты зерттеп, талдап, салыстырып, оның көркемдік – идеялық мазмұнын ашудың түрлі тәсіл, амалдарына үйретеді.

Қысқаша мазмұны: Жалпы алғанда курсты оқудың негізгі мақсаты 20-30 жылдардағы көркем аударманы қазақ әдебиетінде орын алған тарихи-мәдени процесс ретінде қарастыра отырып, оның негізгі ерекшеліктерін айқындау, жеке алғанда аударма мен аудармашылыққа қатысты ой-пікірлердің қазақ әдебиетінің тұтастай дамуына тигізген әсерін анықтау болып табылады. Көркем туынды жайлы теориялық, эстетикалық пайым – түсініктерін нақты шығармаларды талдау, салыстыру, салғастыру, байыптау, бағалау барысында практика жүзінде қолдана білуге дағдыландырады.

Күтілетін нәтижелер: Әдебиеттердің бір – бірін байыту құпияларын игеріп, шеберлік, аудармашы шеберлігі мәселелері сырын ашуға машықтанады

Пререквизит: XX ғ. басындағы қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Құланова С.

15.1 Пән атауы: Мәнерлеп оқу (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сөз мәдениетінің категорияларын, сөз мәдениетінің ғылым саласы ретіндегі манызы, мәнерлеп оқуды теориялық тұрғыдан дәйектеу.

Қысқаша мазмұны: «Тіл мәдениеті» мен «Сөз мәдениеті» деген терминдердің аражігін, олардың қарастыратын нысандарын анықтап алу. Р.Сыздықова, Т.Қордабаев, З.Бейсенбайқызы сияқты іргелі ғалымдардың еңбектерімен танысып талқылау.

Күтілетін нәтижелер: Мәнерлеп оқу пәні арқылы сөйлеу мәнері, дауыс ырғағы, кітаппен жұмыс істеуге оқубарысында жүргізілетін жаттығулар, өз ойын нақты, жүйелі жеткізу дағдылары қалыптасады.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе.

Постреквизит: Жоқ.

Оқытушы: Исакулова М.

15.2 Пән атауы: Сюжет теориясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әдебиеттану ғылымының негізгі саласының бірі болып танылатын бұл пәннің мақсаты: халықтық, ұлттық әдебиетіміздің өмір тарихын көзқараспен таныту, студенттің болашақ маман ретінде эстетикалық талғамын, көркемдік дүниесін қалыптастыру.

Қысқаша мазмұны: Сюжет өзара жалғасқан оқиғалардың тізбегі, біртұтас желісі. Сюжеттің негізі - өмірлік тартыс, конфликт, кейіпкерлердің қарым-қатынасындағы қақтығыс.

Күтілетін нәтижелер: Әдебиеттану ғылымында әдебиеттің ішкі және сыртқы құрылысы жайында сөз етіледі.

Пререквизиттер: Әдеби талдау негіздері.

Постреквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Оқытушы: Нұрымова Қ.

15.3 Пән атауы: Риторика (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Риторика – шешендік өнер әлем тарихындағы көне ғылымдардың бірі болып саналады. Ол мыңдаған жылдар бойы өмір сүріп келеді. Шешендік өнер ғылым ретінде қоғам дамуының әр түрлі кезеңдерінде бірде маңызы артып, кейде төмендігімен өзінің дамуын үзбей өрістеп келетіндігін түсіндіру.

Қысқаша мазмұны: Көркем мәтінді басқа мәтіндерден ерекшеленетін басты белгілері. Көркем шығарамның мәтін ретіндегі ерекшелігі. Көркем мәтіннің қатысымдық ұйымдасуы. Көркемдік уақыт пен кеңістік. Поэтикалық мәтін. Көркем проза мәтіні. Драмалық мәтіннің құрылымдық ерекшелігі.

Күтілетін нәтиже: Шешен, билердің шешендік сөздерін мәнерлеп оқып, оны талдау.

Пререквизиттер: Әдеби талдау негіздері.

Постреквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Оқытушы: Құланова С.

16.1 Пән атауы: Балалар әдебиеті (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Балалар әдебиеті пәні сөз өнерінің арналы бір саласы. Жас буынның сана сезімін оятып, ақыл ойын дамыту, оларды адамгершілікке, отан сүйгіштікке т.б. ізгі мұраттарға баулу. Эстетикалық талғамын дамытатын көркем шығармалардың ролін анықтау.

Қысқаша мазмұны: Қазақ балалар әдебиетінің негізін салған ақын жазушылардың Ы.Алтынсарин, С.Торайғыров, С.Сейфулин, Б.Майлин, Ш.Смаханұлы, Ә.Ахметов, М.Әлімбаев, Б.Соқпақбаевтардың шығармаларын зерделеу.

Күтілетін нәтиже: Балалар әдебиетінің әр қилы дамуына қоғамдық әлеуметтік жағдай, балаларға арналған туындыларында кейіпкерлер өздеріне етене табиғи ортада танылуымен бірге заманымыздың көкейкесті мәселеріне араласады, шешудің жолдарын іздейді.

Пререквизиттер: Әдебиеттануға кіріспе.

Постреквизиттер: Жоқ.

Оқытушы: Тұрсыманова Ф.

16.2 Пән атауы: Сөз өнері: зерттеу мен зерделеу (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Сөз өнері» курсының басты мақсаты – студенттер сөз өнерін сөйлеу тілінің мәдениетін көтеру арқылы сөйлеу тіліндегі күрделі сөздердегі кейбір тілдік ерекшеліктерді

талдап көрсету арқылы және сөйлеу кезінде көркем шығарманы оқу барысында дем алу, даусын дұрыс жолға қою, шешен сөйлеуге және нақыл сөздерді қолдана отырып, анық сөйлеуге үйрету.

Қысқаша мазмұны: Көркем тіл. Көркемдік шарттары, құбылтулар мәні, мазмұны, структурасы. Поэтикалық фонетика, оның эстетикалық қызметі.

Күтілетін нәтижелер: Қазіргі кезде ана тілінде мәнерлеп сөйлеуге, көркемдеп оқуға көңіл бөлудің маңызы зор.

Пререквизит: Әдебиет теориясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ әдебиеті

Оқытушы: Исақұлова М.

16.3. Пән атауы: Шешендік өнерді үйрету әдістемесі (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ тілі- мемлекеттік тіл, қазақ халқының ұлттық тілі. Қазақ тілі сыры мен қыры көп, күрделі де бай тіл. Шешендік өнерді үйрету әдістемесі пәнінің мақсаты- дұрыс , көркем оқуға үйрету, сөйлеу тілінің мәдениетін көтеру, сөйлеу тіліндегі әртүрлі кемшіліктерді болдырмау.

Қысқаша мазмұны: Тіліміздің құнарлы да бай, екендігін, өзіне тән ерекшелігі, сипаты жөнінде түсінік беру. Шешен де көркем сөйлеудің шығарманы мәнерлеп оқи білудің өнер екендігін түсіндіру.

Күтілетін нәтиже: Шешен, билердің шешендік сөздерін мәнерлеп оқып, оны талдау.

Пререквизит: Әдебиет теориясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ әдебиеті

Оқытушы : Нұрымова Қ.

17.1 Пән атауы : Өзін-өзі тану (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты : адамның қоршаған ортаны танып, өзінің ішкі жан-дүниесіне үніліп , өзін-өзі тану негізінде, адамгершілік рухани әлеуетін көтеру. Жеке тұлға ретінде өзіндік адамгершілік қасиеттерді үздіксіз жетілдіріп, үйлесімділікте жету жолдарын қарастырып, нәтиже шығарту.

Қысқаша мазмұны: Өзін-өзі тану адамға өзін-өзі анықтауға , жақсы қасиеттерін ашуға , өзіне адалдыққа , өзіндік адамгершілікті үнемі жетілдіріп, Адам деген сөздің толық мағынасында қалу үшін қажет. Жеке тұлға ретінде қалыптасу үшін қажетті алғышарттарды негізге ала отырып, үнемі даму үстінде болу арқылы жетіліп отыру.

Күтілетін нәтижелер: Білім алушы діннен, философиядан және ғылымнан хабары болады және құраннан, хадистен, хикметтерден , әдет-ғұрып , салт- дәстүрден , акын-жырау, жазушы, билер мен шешендердің қалдырған ғибраттарын толық ұғынады.

Пререквизит: Психология

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Кыпшақбаева С.

17.2 Пән атауы : Педагогикалық мамандыққа кіріспе (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытудың отандық және халықаралық практиксын зерделеу және функционалдық сауаттылығын дамыту бойынша шаралар жүйесін іске асырудың тетіктерін анықау.

Қысқаша мазмұны: Білім беру процесінде оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді әзірлеу, білім сапасын бағалау және мониторинг жүргізу жүйесін дамыту. Қосымша білім беру жүйесі ұйымдарының материалдық –техникалық базасын нығайту және білім мазмұнын жаңғыртуды қамтамасыз ету. Стандарттар , оқу жоспарлары мен бағдармалар.

Күтілетін нәтижелер: Тәрбие саласындағы жұмыстарға әлеуметтік көзқарас оң тұрғыда қалыптасады, білім алушылардың ізденіс қабілеті өседі, дүниетанымы кенейеді. Педагогикалық ұжымның бәселекестік қабілеті артады.

Пререквизит: Психология.

Постреквизит: Жоқ.

Оқытушы: Құланова С.

17.3 Пән атауы: Әлеуметтану (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әлеуметтану пәнінің зерттейтін нысанасы,оның негізін салушылардың еңбектері. Пәннің қалыптасуы мен дамуы тұрғысынан зерттеу.

Қысқаша мазмұны:Әлеуметтану пәнінің екі негізгі тенденциясы.Макросоциологиялық және микросоциологиялық болып екі түрге бөлінуі.Пәннің қалыптасу кезеңдеріндегі әр түрлі әлеуметтік заңдар мен құбылыстардың, үрдістердің негізгі қағидаттарын теориялық және практикалық тұрғыдан меңгеру.

Күтілетін нәтижелер:Әлеуметтік ой дамуының негізгі тарихи кезеңдерін талдай білу.Әлеуметтану пәніне қоғам,әлеуметтік құрылым ретінде ,жүйе ретінде талдай білу.

Пререквизит: Қазақстан тарихы

Постреквизит: Социология

Оқытушы: Ералиева Ғ.

18.1 Пән атауы:Әдеби талдау негіздері (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Көркем әдебиет, әдебиеттің халықтығы, әдебиеттің типтері мен түрлерін эпикалық тек, лирикалық тек, драмалық тек және олардың түрлері, көркемдік әдіс әдеби ағым, бағыттар стилді көркем туынды мазмұн мен пішіннің бірлігі тұрғысынан қарастыру.

Қысқаша мазмұны: Әдебиетті салыстырмалы типологиялық түрде зерттеу. Поэтика және мағыналық текстология-салыстырмалы типологиялық зерттеу.

Күтілетін нәтижелер: Әдебиет теориясында әдебиетті зерттеудегі кейбір тәсілдер. Филологиялық тәсіл, Биографиялық тәсіл, психологиялық тәсіл, психоаналитика тәсілі, интуитивизм тәсілі, мәдени – тарихи тәсіл, тарихи – салыстырмалы тәсіл, формальдық тәсіл болп саналады.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе.

Постреквизит: Қазақ әдеби сынының тарихы.

Оқытушы: Керимбаев Е.

18.2 Пән атауы: Сөз өнері: зерттеу мен зерделеу (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Сөз өнері» курсының басты мақсаты – студенттер сөз өнерін сөйлеу тілінің мәдениетін көтеру арқылы сөйлеу тіліндегі күрделі сөздердегі кейбір тілдік ерекшеліктерді талдап көрсету арқылы және сөйлеу кезінде көркем шығарманы оқу барысында дем алу, даусын дұрыс жолға қою, шешен сөйлеуге және нақыл сөздерді қолдана отырып, анық сөйлеуге үйрету.

Қысқаша мазмұны: Көркем тіл. Көркемдік шарттары, құбылтулар мәні, мазмұны, структурасы. Поэтикалық фонетика, оның эстетикалық қызметі.

Күтілетін нәтижелер: Қазіргі кезде ана тілінде мәнерлеп сөйлеуге, көркемдеп оқуға көңіл бөлудің маңызы зор.

Пререквизит: Әдебиет теориясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ әдебиеті

Оқытушы: Турсуманова Ф.

18.3. Пән атауы: Шешендік өнерді үйрету әдістемесі (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ тілінің бай тілдік қорын анықтайтын шешендік өнердің тарихын,оның ірілі-ұсақты өкілдерінің шығармашылық өмірбаянын,әділ де қара қылды қақ жаратын шешімдерін,дүнияуи мәселелерде айтқан үкімдерін ой елегінен өткізіп бағамдату.

Қысқаша мазмұны: Тіліміздің құнарлы да бай, екендігін, өзіне тән ерекшелігі, сипаты жөнінде түсінік беру. Шешен де көркем сөйлеудің, шығарманы мәнерлеп оқи білудің өнер екендігін түсіндіру.Төле би,Қазыбек би,Әйтеке би сынды қазақ халқының біртұтас ел болып ұйысуына баға жетпес үлес қосқан бабалардың өмір тарихын зерттеп, зерделеу.

Күтілетін нәтижелер: Шешен, билердің шешендік сөздерін мәнерлеп оқып, оны талдау. Шешендік өнердің шығу, қалыптасу тарихына талдау жасау.Шешендік мектептердің қалыптасуы мен дамуы.Өсиет,нақыл сөздерді оқып,өзіндік талдау жасай алу қабілетін ашу.

Пререквизит: Әдебиет теориясы

Постреквизит: Қазіргі қазақ әдебиеті

Оқытушы : Нұрымова Қ.

19.1 Пән атауы: Қазақ әдеби сынының тарихы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Қазақ әдеби сынының тарихы» Қазақ әдебиет тану ғылымының нақты мәселелерді зерттеуде әдебиеттің ішкі даму заңдылықтарын, жанрлардың ерекшеліктерімен туу жолдарын анықтауға батыл қадам жасап отырған бүгінгі таңда әдебиетімізде зерттеліп жүрген проза, поэзия, драматургия жанрлары сияқты әдебиет сынының да тарихы мен қалыптасу процестері,өзіне тән шығармашылық жекелеген мәселелері зерттеуді қажет етеді. Осымен байланысты қазақ әдебиетінің сынымен ғылымымен тарихи кезеңдерін білу және қазіргі кезеңдегі сынының эстетикалық деңгейлерін студенттерге таныту пәннің негізгі мақсаты болып табылады.

Қысқаша мазмұны: Көркем шығарманы жан-жақты талдау, бағалау. Әдеби салыстырмалы талдаудың түрлерін игеру, дағдылану. Көркемөнерге сыни көзқарасты қалыптастыру. Пәнді оқу дамып, көркем туындыны жан-жақты қарастырудың, оның көркемдік, мән-мазмұнын ашудың түрлі амал-тәсілдерін игеруге міндетті. «Қазақ әдебиеті сынының тарихы» пәні ғылымға бет алған талапты жастардың білімдерін кеңейтеді. Көркем шығарманы талдаудың,бағалаудың табиғатын,амал-әдістерін терірек игеруге үйретеді.Көркем туындыны уақыт талабы,қоғамдық ортамен сабақтастыра отырып, онда көтерілген мәселелердің танымдық мәнін ашуға ұмтылады.Сыни көзқарасын қалыптастырып,өзіндік ой-қорытынды жасауға дағдыландырады.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ әдеби сынының тарихы пәні әдебиеттану ғылымында әдебиеттің тарихы, дамуы және ішкі даму заңдылықтарын зерттейді.

Пререквизиттер: Қазіргі қазақ әдебиеті.

Постреквизиттер: Жоқ.

Оқытушы: Бахадырова С.

19.2 Пән атауы: Сюжет теориясы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әдебиеттану ғылымының негізгі саласының бірі болып танылатын бұл пәннің мақсаты: халықтық, ұлттық әдебиетіміздің өмір тарихын көзқараспен таныту, студенттің болашақ маман ретінде эстетикалық талғамын, көркемдік дүниесін қалыптастыру.

Қысқаша мазмұны: Сюжет өзара жалғасқан оқиғалардың тізбегі, біртұтас желісі. Сюжеттің негізі - өмірлік тартыс, конфликт, кейіпкерлердің қарым-қатынасындағы қақтығыс.

Күтілетін нәтижелер: Әдебиеттану ғылымында әдебиеттің ішкі және сыртқы құрылысы жайында сөз етіледі.

Пререквизиттер: Әдеби талдау негіздері.

Постреквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Оқытушы: Айтенова Д.

19.3 Пән атауы: Риторика (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Риторика – шешендік өнер әлем тарихындағы көне ғылымдардың бірі болып саналады. Ол мыңдаған жылдар бойы өмір сүріп келеді. Шешендік өнер ғылым ретінде қоғам дамуының әр түрлі кезеңдерінде бірде маңызы артып, кейде төмендігімен өзінің дамуын үзбей өрістеп келетіндігін түсіндіру.

Қысқаша мазмұны: Көркем мәтінді басқа мәтіндерден ерекшеленетін басты белгілері. Көркем шығарманың мәтін ретіндегі ерекшелігі. Көркем мәтіннің қатысымдық ұйымдасуы. Көркемдік уақыт пен кеңістік. Поэтикалық мәтін. Көркем проза мәтіні. Драмалық мәтіннің құрылымдық ерекшелігі.

Күтілетін нәтиже: Шешен, билердің шешендік сөздерін мәнерлеп оқып, оны талдау.

Пререквизиттер: Әдеби талдау негіздері.

Постреквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Оқытушы: Құланова С.

20.1 Пән атауы: Әдебиет теориясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әдебиет туралы алғашқы түсінік беріп, әдебиет терминдерін ұғындыру. Басқа ғылым салаларымен тығыз байланыса отырып, әдебиеттің дербес ғылым екендігін,көркем әдебиеттің халықтығын таныту.

Қысқаша мазмұны: Психологиялық прозаның зерттелу тарихы. Тұлға концепциясы мен жазушы. Психологиялық шығарманың жанрлық, стильдік ерекшеліктері. Көркем шығармалардағы психологизмнің ішкі шарттары.

Күтілетін нәтижелер: Әдебиет теориясы көркем әдебиеттің өнер ретіндегі өзіндік ерекшеліктерімен көркем идеялық мәнін, қоғамдық сипатын даму заңдылықтарымен көркем туындыны талдап, зерттеп анықтайтын ғылым.

Пререквизит: Әдебиет талдау негіздері.

Постреквизит: Жоқ.

Оқытушы: Турсуманова Ф.

20.2 Пән атауы: Сөз өнері: зерттеу мен зерделеу (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: : Әдебиеттану ғылымының негізгі саласының бірі болып танылатын бұл пәннің мақсаты: халықтық, ұлттық әдебиетіміздің өмір тарихын көзқараспен таныту, студенттің болашақ маман ретінде эстетикалық талғамын, көркемдік дүниесін қалыптастыру.

Қысқаша мазмұны: Көркем тіл. Көркемдік шарттары, құбылтулар мәні, мазмұны, структурасы. Поэтикалық фонетика, оның эстетикалық қызметі. Әдебиет теориясында әдебиетті зерттеудегі кейбір тәсілдер. Филологиялық тәсіл, Биографиялық тәсіл, психологиялық тәсіл, психоаналитика тәсілі, интуитивизм тәсілі, мәдени – тарихи тәсіл, тарихи – салыстырмалы тәсіл, формальдық тәсіл.

Күтілетін нәтижелер: Сөз өнері пәнінің оқытылуы қазақ әдебиетінің қазақтың сөйлеу мәдениетінің тарихына әртүрлі пәндерді оқыту әдістемесіне қатысты курстарды шығармашылық тұрғыды қарауға негіз болады.

Пререквизит: XX ғ. басындағы қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Құланова С.

20.3 Пән атауы: Көркем аударманың теориясы мен практикасы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Аударманың ұлттық түрлерін, жекелеп, жіктеп, лингвистикалық әдіспен аударудың теориялық, практикалық жолдарын қарастыру.

Қысқаша мазмұны: Аударма саласындағы көптеген міндеттерді, түпнұсқаның көптеген қасиеттерін ашу үшін интонация, ырғақ, образдылық секілді элементтерін зерделеу керек. Көркем аударманың түрлері, еркін және төлтума, назирашылдық аудармалардың ерекшеліктері мен ұқсас тұстарын ажырата білу. Аударма жанрының методологиялық негізін салған ғалымдарымыздың еңбектерін зерттеу.

Күтілетін нәтижелер: Көркем шығармаларды аударудың теориясын мен практикасын жетік меңгеріп, ақын жазушылардың шығармаларын еркін аударуға үйрену.

Пререквизит: XX ғ. басындағы қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Жұмағұлова Қ.

21.1 Пән атауы: Ежелгі және орта ғасырлардағы шетел әдебиеті (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Ежелгі және орта ғасырлардағы шетел әдебиеті, дүние халықтары әдебиеттері - өркениеттегі әрқайсысының лайықты орындары белгіленген рухани мұралар. Қазақстанның көп ғасырлық тарихында аталған Батыс Еуропа мен Шығыс елдерімен болған қарым-қатынастарының дәстүрлі жолы бар. Тәуелсіз Қазақстан мен әлем халықтарының әдебиеттерін сабақтастыра оқып-үйрену арқылы сөз өнерінің жалпы адамзатқа ортақ көркемдік тереңдіктерін игеру мақсаты бағдарланады.

Қысқаша мазмұны: Шет ел әдебиетіне Батыс Еуропа және Шығыс Африка, Америка халықтары әдебиеті, жер бетіндегі адамзаттың барлық бөлігін құрайтын әдебиеттер кіреді. Шығыс сөзінің географиялық кеңістік ауқымына мемлекеттік құрылымы бар көптеген елдер кіреді

Шет елдер әдебиетін оқып – үйрену -әлемдік сөз өнері мұраларын игеру деген сөз. Сондықтан бұл пән әлемдік сөз өнері дамуының тарихына әдеби шолу жасауды мақсат тұтады. Пәннің негізгі мақсаты – 16-19 ғасырлардағы Батыс, Орталық, Оңтүстік Еуропа елдерінің тарихи тағдыры мен әдебиеттегі үш әдеби бағыттармен таныстыру. Сонымен қатар Испания, Франция,

Англия, АҚШ елдері әдебиетінің көрнекті өкілдерінің ең таңдаулы еңбектерімен таныстыру да ең негізгі мақсаттардың біріне саналады.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің ежелгі және орта ғасырлардағы батыс драматург, жазушыларының шығармашылығын талдап, оларға қызығушылығын арттыру.

Пререквизиттер: Жоқ.

Постреквизиттер: XIX-XX ғасырдағы шетел әдебиетінің тарихы.

Оқытушы: Жантасова З.

21.2. Пән атауы: Аударма теориясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Аударма теориясы туралы түсінік. Аударма теориясы мен практикасын оқыту. Аударма ісінің қыр-сырлары мен техникасын меңгерту. Аударманың өзіндік ерекшеліктері мен жұмыс жасауда кездесетін қиындықтарды шешудің методикасын үйрету.

Қысқаша мазмұны: Аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктері. Жанр және аударма. Әдеби аударма бірліктері. Ұлттық – мәдени ерекшелік және әдеби аударма.

Күтілетін нәтижелер: Аударма теориясы арқылы тіл байлығын дамытып, тілдің тілдік ерекшеліктеріне мән беру. Өзге тілдерден, керісінше ана тілінен аударылатын мәтіндердің ерекшеліктерін дұрыс айыра білу, сапалы аударма жасай білудің техникасын меңгеру.

Пререквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Постреквизиттер: Практика

Оқытушы: Нұрлыбаев Н.

21.3 Пән атауы: Әдеби аударма негіздері (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктері, жанры, аударма бірліктерін оқыту. Қазақ аудармасының тарихы тереңде жатқандығы, оның тарихи өркендеу сатысын белгілі жүйемен зерттеп, ғылыми-әдеби жағынан бір ізге, бір арнаға түсіру қажеттілігін анықтау. Аударма теориясының зерттелуі жиырмамыншы жылдардан қолға алынды. Сондықтан қазақ тайпалары мен халқының әдебиетіндегі бізге жеткен шығармалардың қайсысы төл тума, қайсысы аударма екенінің ара жігі әлі де анықталмағандығын зерттеу.

Қысқаша мазмұны: Әдеби аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. Қазақ сахарасында ислам дінінің уағыздарымен қоса, араб, үнді әдебиетінің үлгілері таралғаны мәлім болса, сол шығармалардың, аудармалардың аудармашысы кім екендігі беймағлұм. Аударманың тарихын сөз еткенде оның өзі әрбір ұлттың әдебиет пен мәдениеттің құрамдас бөлігі болғандықтан, ізін де, дәстүрін де, даму дәрежесінің қандай сатыда болған да сол ұлттың әдебиеті мен мәдениетінің тарихынан деректер келтіру.

Күтілетін нәтижелер: Әдеби аударма негіздері пәнінде аударманың тарихы және ғылымилығы жайында айтылған ғылыми негіздемелерді білу.

Пререквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Постреквизиттер: Практика

Оқытушы: Айтенова Д.

22.1 Пән атауы: XIX-XX ғасырлардағы шетел әдебиетінің тарихы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Шет елдер әдебиеті, дүние халықтары әдебиеттері - өркениеттегі әрқайсысының лайықты орындары белгіленген рухани мұралар. Қазақстанның көп ғасырлық тарихында аталған Батыс Еуропа мен Шығыс елдерімен болған қарым-қатынастарының дәстүрлі жолы бар. Тәуелсіз Қазақстан мен әлем халықтарының әдебиеттерін сабақтастыра оқып-үйрену арқылы сөз өнерінің жалпы адамзатқа ортақ көркемдік тереңдіктерін игеру мақсаты бағдарланады.

Қысқаша мазмұны: Шет ел әдебиетіне Батыс Еуропа және Шығыс Африка, Америка халықтары әдебиеті, жер бетіндегі адамзаттың барлық бөлігін құрайтын әдебиеттер кіреді. Шығыс сөзінің географиялық кеңістік ауқымына мемлекеттік құрылымы бар көптеген елдер кіреді

Шет елдер әдебиетін оқып – үйрену -әлемдік сөз өнері мұраларын игеру деген сөз. Сондықтан бұл пән әлемдік сөз өнері дамуының тарихына әдеби шолу жасауды мақсат тұтады. Пәннің негізгі мақсаты – 16-19 ғасырлардағы Батыс, Орталық, Оңтүстік Еуропа елдерінің тарихи тағдыры мен әдебиеттегі үш әдеби бағыттармен таныстыру. Сонымен қатар Испания, Франция,

Англия, АҚШ елдері әдебиетінің көрнекті өкілдерінің ең таңдаулы еңбектерімен таныстыру да ең негізгі мақсаттардың біріне саналады.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің батыс драматург, жазушыларының шығармашылығын талдап, оларға қызығушылығын арттыру.

Пререквизиттер: Ежелгі және орта ғасырлардағы шетел әдебиеті.

Постреквизиттер: Жоқ.

Оқытушы: Нұрлыбаев Н.

22.2 Пән атауы: Аударма теориясы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Аударма теориясы туралы түсінік. Аударма теориясы мен практикасын оқыту.

Қысқаша мазмұны: Аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктері. Жанр және аударма. Әдеби аударма бірліктері. Ұлттық – мәдени ерекшелік және әдеби аударма.

Күтілетін нәтижелер: Аударма теориясы арқылы тіл байлығын дамытып, тілдің тілдік ерекшеліктеріне мән беру.

Пререквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Постреквизиттер: Практика

Оқытушы: Исақұлова М.

22.3 Пән атауы: Әдеби аударма негіздері (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктер, жанрды, аударма бірліктерін оқыту. Аударма жанрының негізін қалыптастырған ақын-жазушылардың прозалық, поэзиялық еңбектерін талдап, талқылап, баға бере алу мүмкіндіктерін қалыптастыру.

Қысқаша мазмұны: Әдеби аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы, қазақ тіліндегі аударма ісінің көрнекті өкілдерінің еңбектерін оқып, салыстыра білу. Шет ел халықтарының әдебиетін аударудағы әдіс-тәсілдер. Аударма техникасы мен стилін білу.

Күтілетін нәтижелер: Әдеби аударма негіздері пәнінде аударманың тарихы және теориясы жайында айтылған негізгі ұстанымдарды меңгеру.

Пререквизиттер: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы

Постреквизиттер: Практика

Оқытушы: Жантасова З.

Кәсіптік пәндер циклы - 27 кредит (1215 сағат)

23.1 Пән атауы: Шешендік өнер (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ тілінің бай тілдік қорын анықтайтын шешендік өнердің тарихын, оның ірілі-ұсақты өкілдерінің шығармашылық өмірбаянын, әділ де қара қылды қақ жаратын шешімдерін, дүниаяуи мәселелерде айтқан үкімдерін ой елегінен өткізіп бағамдату.

Қысқаша мазмұны: Тіліміздің құнарлы да бай, екендігін, өзіне тән ерекшелігі, сипаты жөнінде түсінік беру. Шешен де көркем сөйлеудің, шығарманы мәнерлеп оқи білудің өнер екендігін түсіндіру. Төле би, Қазыбек би, Әйтеке би сынды қазақ халқының біртұтас ел болып ұйысуына баға жетпес үлес қосқан бабалардың өмір тарихын зерттеп, зерделеу. Шешен де көркем сөйлеудің шығарманы мәнерлеп оқи білудің өнер екендігін түсіндіру.

Күтілетін нәтиже: Шешен, билердің шешендік сөздерін мәнерлеп оқып, оны талдау. Шешендік өнердің шығу, қалыптасу тарихына талдау жасау. Шешендік мектептердің қалыптасуы мен дамуы. Әсиет, нақыл сөздерді оқып, өзіндік талдау жасай алу қабілетін ашу. Шешен, билердің шешендік сөздерін мәнерлеп оқып, оны талдау.

Пререквизит: XIX – XX ғасырдағы қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Жоқ.

Оқытушы: Нұрымова Қ.

23.2 Пән атауы: XIX-XX ғасырдағы қазақ әдебиеті (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ әдебиетінің XIX ғасырдағы кезеңін құрайтын мұраларды қазіргі заманғы әлемдік өркениет талаптарына орай оқыту. : XX ғасыр басындағы қазақ әдебиеттануы. Қазақ әдебиеттану ғылымының тарихы мен зерттелуі. Қазақ әдебиеттануы және әлемдік рухани құндылықтар. Әдебиеттанудағы көркемдік әлемнің зерттелуі.

Қысқаша мазмұны: Әдебиеттану ғылымының негізгі саласының бірі болып танылатын бұл пәннің мақсаты: халықтық, ұлттық әдебиетіміздің өмір тарихын көзқараспен таныту, студенттің болашақ маман ретінде эстетикалық талғамын, көркемдік дүниесін қалыптастыру. XX ғасырдың 1920-30 жылдары қоғамдық-экономикалық формацияның қалыптасуы кезеңі болды. Қазақ әдебиеттану ғылымының қалыптасу кезеңі, әдеби сын және эстетикалық көзқарастар, баспасөздегі айтыстар әлемі

Күтілетін нәтижелер: XIX ғасырдағы ұлттық сөз өнерінің дамуының ерекшеліктері. Ақындық поэзиядағы фольклор мен әдебиет дәстүрі сабақтастығы мұрасындағы түркі өркениеті және ислам мәдениеті көріністері берілген. Осы ғасыр әдебиетіндегі ақын-жазушылардың шығармашылық көріністері берілген.

Пререквизит: Қазақ Хандығы дәуіріндегі әдебиет

Постреквизит: XX ғасырдағы қазақ әдебиеті

Оқытушы: Тұрсыманова Ф.

23.3 Пән атауы: Дәстүрлі ақындық поэзия (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Пәннің басты мақсаты- қазақ әдебиеті тарихының басты арнасы авторлық ақындық поэзиядағы фольклор мен әдебиетдәстүрі ерекшеліктерін таныту, дара ақындық поэзия өкілдерінің ұлттық әдеби процесі қалыптастырып дамытқан дәстүрінің ғылыми-теориялық негіздерін ұғындыру, авторлық тұлғаға тән психологиялық шығармашылық ерекшеліктерді меңгерту, рухани мәдениеттің тарихындағы әдеби процесінің мәнін зерделеу, шығармашылық болжал психологиясы өлеңдерінің жанрлық табиғатын таныту.

Қысқаша мазмұны: Авторлық тұлғаға тән психологиялық шығармашылық ерекшеліктерді меңгерту, рухани мәдениеттің тарихындағы әдеби процесінің мәнін зерделеу, шығармашылық болжал психологиясы өлеңдерінің жанрлық табиғатын таныту.

Күтілетін нәтижелер: Ақындық поэзиядағы фольклор мен әдебиет және дара ақындық поэзия өкілдерінің ұлттық әдеби процесі және дәстүрінің ғылыми-теориялық негіздерін ұғындыру

Пререквизит: XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті

Постреквизит: Қазіргі қазақ әдебиеті

Оқытушы: Жұмағұлова Қ.

24.1 Пән атауы: Абайтану (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Абайтану пәнін оқытудың негізгі мақсаты Абай шығармаларының текстологиясына, көркемдігі мен пәлсапасына байланысты талдаулар жасай білуге үйретуді;

Абай аудармаларына байланысты талдаулар мен салыстырулар жасай білуге дағдыландыруды мақсат етеді.

Қысқаша мазмұны: Абайтанудың тарихын, Абайды ғылыми тұрғыдан танып-білудің бағдарлы әрекеті. Ұлы Абайдың өмірін, шығармаларының жанрлық ерекшеліктерін әр қырынан қарастыра отырып, зерттеу.

Күтілетін нәтижелер: Абай әлемімен кеңінен таныстыру. Сонымен қатар Абай шығармашылығының зерттелуі, ақын мұрасының игерілуі, жариялану тарихы жөнінде мағлұматтар беріледі

Пререквизит: XIX - XIX ғасырдағы қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Қазақ әдеби сынының тарихы.

Оқытушы: Бахадырова С.

24.2 Пән атауы: Шәкәрімтану (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: XIX ғасырдың II жартысы мен XX ғасырдың бас кезінде өмір сүрген қазақтың қоғамдық, әлеуметтік, мәдени-рухани өміріне белсене араласып, гуманистік, адамгершілік идеяларын уағыздаған.

Қысқаша мазмұны: Аударма саласындағы еңбегі, Шәкәрімді тарихшы ретінде танытатын «Түрік, қырғыз, қазақ Һәм хандар шежіресі»; «Мұсылмандық шарты», «Үш анық» атты еңбектерінің мәні. «Әділ-Мария» романы. Тақырыбы, мақсаты. Жастардың бас еркі, махаббат бостандығы мәселелерінің көтерілуі. Романдағы Шыңғыс тауының образы, жазушының көркемдік ізденістері, ерекшеліктері.

Күтілетін нәтижелер: Ұлы Абайдың шәкірті, оның реалистік бағытын жалғастырушы, артына мол мұра қалдырған Шәкәрім Құдайбердіұлының өмірімен шығармашылығын түсіндіру.

Пререквизит: XIX ғ. қазақ әдебиеті.

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Керимбаев Е.

24.3 Пән атауы: Абай аудармалары (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Абайдың аударма жасаудағы шеберлігін, жауапкершілігін, терең теориялық білімін зерделеу. Абайдың аудармалары қазақ поэзиясының өркендеп өсу жолындағы баға жетпес зор табысы екендігін дәлелдеу. Абайдың мысал өлеңдерінің аударылу тарихы. Гете, Шиллер, Пушкин, Толстой т.б. ақындардың мысал өлеңдерін аудару шеберлігі. Ежелгі Рим ақындары Эзоп пен Лафонтеннің сюжеттері және әлемдік әдебиеттегі аударма мәселесін зерттеу.

Қысқаша мазмұны: Абай аудармалары пәнін оқытудағы басты міндет - Абайдың көркем аудармаға қосқан үлесін таныту. Абайдың аудармаларындағы сюжет пен тақырып, аударманың еркін түрін қолдану шеберлігін айқындай алу мүмкіншілігін қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер: Абай аудармаларының ұлттық мәдениетке қосқан үлесі мен Абайдың шын қуаты-баяуы айқын, қыры мен сыры терең тілінде екендігін ұғындыру.

Пререквизит: XIX ғ. қазақ әдебиеті

Оқытушы: Турсуманова Ф.

25.1 Пән атауы: Қазақ тілінің стилистикасы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Студенттерді стилистика ғылымының теориялық негіздерімен таныстыру, қазақ әдеби тілінің стилистикалық құралдары, стильдік тармақтары туралы мағлұмат беріп, оларды ажыратудың жолдарын көрсету. Студенттерге стилистикалық норманы меңгерту.

Қысқаша мазмұны: Пәннің мақсаты - сөйлеу, жазу барысында тілдік амал-тәсілдердің сөз жасау, сөздерді түрлендіру, сөздерді тіркестіру, сөйлем құрау амал-тәсілдерінің дұрыс жұмсалу жағын үйрету, стилистикадағы негізгі ұғым-стиль екендігін түсіндіру, стилистикалық норманы меңгертіп, стилистиканың тарихи өзгеру заңдылығымен таныстыру, қазақ тіліндегі стилистиканың қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ тіліндегі стилистиканың қалыптастыру тарихын түсіндіру, ауызекі сөйлеу стилінің бір-бірімен байланыстылығы мен айырмашылықтарын түсіндіру, кітаби-жазба стилінің бір-бірімен байланыстылығы мен айырмашылықтарын түсіндіру,

Пререквизит: Нормативті қазақ тілі.

Постреквизит: Жоқ.

Оқытушы: Турсуманова Ф.

25.2 Пән атауы: Лингвистика теориясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Лингвистика ғылымының зерттелуі. Тіл туралы ой-пікірлердің қалыптасуы. Лингвистикалық зерттеулерде көп уақыт бойы сипаттау теориялары мен тұжырымдамалары (концепциялары) басым болып келді. Соңғы жылдары түсіндірмелі лингвистика теориясы дами бастады. Ол тіл білімінде лингва-елтану, этнолингвистика, танымдық лингвистика мен лингвистикалық мәдениеттану сияқты жаңа бағыттардың дамуына түрткі болды. Бұл бағыттарда тіл дамуының негізгі факторы ретінде адам қарастырылады, өйткені тіл - адамның жасаған өнімі мен туындысы.

Қысқаша мазмұны: Лингвистиканың салалары. Лингвистика жайлы ғалымдар зерттеулері. Қазіргі кезде тіл тек қана қатынас және таным құралы ретінде емес, сол сияқты ұлттың рухани мәдениеті ретінде де бірнеше бағыттарда қарқынды түрде зерттелуде. Кез келген тілдің қызметін

зерттеу қазіргі тіл білімінде жаңа бағыттармен пайда болған соңғы әдіс-тәсілдерді қолдануға мүмкіндік туғызады.

Күтілетін нәтижелер: Сөз және сөз тұлғалары – синтаксис нысандары синтетикалық, аналитикалық сөз формалары. «Лингвистикадағы ғылыми зерттеу негіздері» пәнінің мақсаты – студенттердің кәсіптік біліктілігін арттыру, оларды лингвистикадағы әдіс-тәсілдермен, тіл туралы қазіргі ғылым әдістемелігімен, оның қалыптасуы мен дамуы сияқты мәселелермен таныстыру.

Пререквизит: Тілдік қатынас негіздері

Постреквизит: Түркітануға кіріспе

Оқытушы: Керімбаев Е.

25.3 Пән атауы: Сөз тіркесінің синтаксисі (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сөздердің тіркесімдік қасиетін, олардың тіркесу қасиеті мен түрлері, сөз тіркесінің құрамын, түрлерін қарастыру Синтаксис пәні, оның зерттеу объектісі: сөз тіркесі, сөйлем, синтаксистік тұтастық, синтаксистің грамматиканың бір бөлімі екендігі. Сөз тіркесі туралы түсінік. Синтаксистік қатынастар. Сөз тіркестері сыңарларының орын тәртібі. Сөз тіркесінің сөзден және сөйлемнен өзгешелігі. Сөздердің тіркесу тәсілдері мен байланысу формалары. Сөз тіркестерін топтастыру туралы ережелерін білу.

Қысқаша мазмұны: Сөз тіркесінің синтаксисі. Сөз және сөз тіркесі. Сөз тіркесінің белгілері. Сөз тіркесінің құрамы. Сөз тіркестерінің түрлері. Тілдік экономия, соның негізінде сөзтіркесі байланысу формаларының бір-біріне ауысу процесі. Матаса байланысқан сөз тіркестерінің құрылымы, мағынасы. Толымды және толымсыз матасу. Есімді және ортақ матасу. Меңгеріле байланысқан есімді және етістікті тіркестер. Ортақ меңгеру. Меңгерудің бағыныңқы сыңары қызметінде жұмсалатын сөз таптары. Сөздердің көмекші сөздер арқылы тіркесуі, оның байланысу формаларына қатысы. Жанаса байланысу

Күтілетін нәтижелер: Сөз тіркесінің синтаксисі сөздердің тіркесу тәсілімен байланысу формалары арқылы көрсетілген.

Пререквизит: Тілдік қатынас негіздері

Постреквизит: Түркітануға кіріспе

Оқытушы: Исақұлова М.

26.1 Пән атауы: Жалпы тіл білімі (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл біліміне кіріспе» курсының басты мақсаты – студенттерді тіл туралы ғылымның негізімен таныстырады. Тіл туралы ғылымның алғашқы кіріспесі болып табылатын бұл курста тіл теориясын атап айтқанда тілдің ішкі құрылымы және оның ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің функциональдық және құрылымдық баламалармен байланысы және т.б. мәселелер қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Студенттер аталмыш курста лингвистикалық терминдермен танысып, оларды ғылыми тұрғыдан пайдалануға үйренуі қажет. Тіл білімінің негізгі нысаны тіл болғандықтан, оның табиғаты, қоғамдық мәні, тілдің пайда болу теориялары, оның құрылымдық және жүйелік сипаттары, құрылымдық элементтердің бір-бірімен байланысы, арақатынастары, тілдер дамуындағы ортақ қасиеттер мен ерекшеліктер жалпы халықтық тіл мен оның өмір сүру формалары, тілдердің типологиялық және генеологиялық топтастырулары, жазудың пайда болуы мен даму үрдістері, тіл білімінің зерттеу әдістері мен методологиясы, басқа ғылымдар жүйесімен байланысы және т.б мәселелер тұрғысында студенттердің өзіндік ойы мен тұжырымдары болуы қажет.

Күтілетін нәтижелер: «Тіл біліміне кіріспе» курсы қазақ филологиясының студенттері үшін өз ана тілінің құрылымын, фактілерін ғылымын терең түсінуге, ана тілінің туыс тілдермен генетикалық жақындығын білуіне, ал басқа туыс емес тілдермен типологиялық ұқсастықтарын салыстыруға мүмкіндік береді.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе.

Постреквизит: Жоқ.

Оқытушы: Исақұлова М.М.

26.2 Пән атауы: Тілдің қоғамдық мәні (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл қоғамдық мәні» курсының басты мақсаты – студенттерді тілдің қоғамдағы мәні туралы негізімен таныстырады. Тілдің қоғамдағы мәні туралы кіріспесі тілдің теориясын, оның ішкі құрылымын ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің құрылымдық баламалармен байланысын қарастырады.

Қысқаша мазмұны: Аталған курста тілдің қоғамдық терминдермен танысып, оларды ғылыми тұрғыдан пайдалануға үйренуі қажет. Тілдің табиғаты, қоғамдық мәні, пайда болуы, бір-бірімен байланысы, арақатынастары тұрғысында студенттердің өзіндік ойы мен тұжырымдары болуы қажет.

Күтілетін нәтижелер: Тілдің қоғамдық мәні, тіл және ойлау, тіл және сөйлеу, тілдің табиғаты, тілдің қоғамдық қызметі, тіл және ойлау, тілдің таңбалық сипаты. Тіл мен қоғамның арасындағы байланыс. Тіл мен ойлау өзара байланысты екендігін түсіндіру.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Жантасова З.

26.3 Пән атауы: Тілдің тарихи дамуы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл тарихи дамуы» курсының басты мақсаты – тілдің шығуы туралы ғылымның негізімен таныстырады. Тілдің тарихи дамуы туралы бұл курста тіл теориясын атап айтқанда тілдің ішкі құрылымы және оның ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің функциональдық және құрылымдық баламалармен байланысы және т.б. мәселелер қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Тілдің шығуы туралы теориялардың тағы бірі – қоғамдық шарттасу теориясы. Бұл теория бойынша алғашқы адамдар сөздерді өзара келісе отырып шарттасып жасаған. Осыдан келіп тіл пайда болған дейді. Тіл туралы келісу, шарттасу үшін, ол адамдардың бұрыннан тілі болуы керек қой. Олай болса, бұл теория да ешбір дәлелсіз. Біртұтас тіл теориясы. 'Тілдің даму кезеңдері.

Күтілетін нәтижелер: Ұлт тілдері. Қазіргі қоғамның даму кезеңіндегі әдеби тілдердің жайы. Жазба тілдер. Әдеби тілдік норма. Әдеби тіл және ұлттық мәдениет. Тілдердің өзара қарым-қатынасы. Субстрат, суперстрат, интерстрат құбылыстары. Кең таралған тілдер. Дүние жүзі тілдері, олардың жіктелуі. Халықаралық жасанды тілдер. Машина тілі және оның қолданылуын қамтиды.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Құланова С.

27.1. Пән атауы: Көркем тексті лингвистикалық талдау (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Мәтінге тілдік талдау жасау» пәнінің негізгі мақсаты мәнерлеп оқуға тәсілдеу, мәтін түрлерімен таныстыру, мәтін бойынша сұрақ қоя білуге үйрету. «Тіл - әдебиеттің бірінші элементі». Саз өнерінің өнердің басқа түрлерінен ерекшелігі. Көркем әдебиет тілі - әдеби тілдің ең жоғары сападағы түрі екендігі. Әдебиет тілінің зерттелу тарихы, зерттеушілердің көркем өнер поэтикасы туралы. Көркем тіл теориясының отандық ғылымдағы негіздері және тілдік талдаудың методологиялық принциптері. Көркем әдебиет тіліндегі грамматикалық тұлғалардың стилистикалық- синтаксистік қызметін білу.

Қысқаша мазмұны: Көркем мәтінге лингвистикалық талдау жүргізудің өзіндік принциптері мен әдістері бар. Ол көркем шығарма тілін зерттеу саласындағы жинақталған ілім-тәжірибеге негізделеді.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің көркем шығармаға қызығушылығын арттырып, дұрыс талдай білуі. Ақын-жазушылардың шығармаларын талдап әдіс тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе.

Постреквизит: Жоқ

Оқытушы: Исақұлова М.

27.2 Пән атауы: Мәтін синтаксисі (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Мәтін түзудегі жалпы принциптер. Мәтін талдаудың тәсілдері мен анықтамалары. Көркем мәтіннің қатысымдық ұйымдасуы. Көркем мәтіндердің типологиясы. Поэтикалық, прозалық, драмалық мәтіндерді үйрету.

Қысқаша мазмұны: Көркем мәтінді басқа мәтіндерден ерекшеленетін басты белгілері. Көркем шығарамның мәтін ретіндегі ерекшелігі. Көркем мәтіннің қатысымдық ұйымдасуы. Көркемдік уақыт пен кеңістік. Поэтикалық мәтін. Көркем проза мәтіні. Драмалық мәтіннің құрылымдық ерекшелігі.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің көркем шығармаға қызығушылығын арттырып, дұрыс талдай білуі. Ақын-жазушылардың шығармаларын талдап әдіс тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы, Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Тұрсыманова Ф.

27.3 Пән атауы: Қазақ тілін жаңа технология бойынша оқыту (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Оқытудың жаңа технологиялары туралы түсінік беру және қолданудың кезеңдерін бөліп қарастыру. Жаңа педагогикалық технология, ойын технологиясы, проблемалы оқыту технологиясы, сын тұрғысынан ойлау технологиясы, деңгейлік саралау технологиясы, жекелеп оқыту технологиясы, дамыта оқыту технологиясы т.б. әдіс-тәсілдерді меңгерту.

Қысқаша мазмұны: Оқытуда жаңа технологиялардың түрлері мен типтеріне талдау жасау. Қазақ, орыс, ағылшын, тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ерекшеліктерді ескере отырып методиканың барлық түрін ыңғайластыра отырып пайдалана білуге үйретудің жолдарын қарастыру.

Күтілетін нәтижелер: Жаңа технологияларды жан-жақты меңгерту шығармашылық тұлға қалыптастырудың бірден бір жолы. Дәстүрлі өтіліп жүрген дәрістер мен жаңашыл тәсілдермен өтілетін дәрістердің айырмашылығы мен жетістіктерін, кемшін түсіп жатқан тұстарын бағамдау.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Нұрымова Қ.

28.1 Пән атауы: Қазақ тілінің тарихи грамматикасы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Бүгінгі тілдің фонетикалық, грамматикалық құрылымының осы күйге жету жолын, эволюциясын, тарихи – салыстырмалы әдіс негізінде түсіндіру. Тарихи грамматика курсы сөздердің грамматикалық класстарға жіктелу тарихын, жеке грамматикалық категориялардың қалыптасу эволюциясын, дыбыстар жүйесінде болған тарихи өзгерістерді, олардың тілдік, лексикалық қорына, грамматикалық құрылымына әсері тәрізді мәселелерді тесереді.

Қысқаша мазмұны: Салыстырмалы грамматика деп аталатын ғылыми зерттеулер саласы және солардың негізінде қалыптасқан оқу пәні тілдің барлық салаларының (дыбыс, фонемалар жүйесі мен морфологиялық құрылымын, синтаксисі мен лексикасын) қалыптасуы мен даму, өзгеру жолдары мен бағыттарын зерттеп түсіндіреді. Сөйтіп «салыстырмалы грамматика» дейтін атпен тек грамматика емес, тарихи лексика мен тарихи фонетика да еске алынады. Тарихи грамматика пәнінің негізгі мақсаты – тілдің барлық салаларының да даму заңдылықтары мен өзгеру бағдарларын айқындау болып табылады.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің тілдік ой-өрісін кеңейту. Лексико-грамматикалық сөз құрамдары мен материалдарын жүйелі және сауатты түрде пайдалану білу.

Пререквизит: Жоқ.

Постреквизит: : Жоқ.

Оқытушы: : Исақұлова М.

28.2 Пән атауы: Қазақ-орыс тілдерінің салыстырмалы грамматикасы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ерекшеліктер мен заңдылықтарымен таныстыру. Қазақ тілі мен орыс тілінің салыстырмалы грамматикасын

ғылыми оқулықтардан ізденіп оқу. Пәннің оқу құралында қазақ тілі мен орыс тілінің грамматикасы салыстырмалы түрде беріліп, кестелер мен сызбалар арқылы салыстырмалы грамматиканың теориялық және практикалық негіздерін зерттеу.

Қысқаша мазмұны: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ғылымның негізгі қағидаларымен және зерттеу әдістерімен танысу.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысында салыстырмалы грамматиканың тарихы және басқа ғылым салаларымен байланысты екендігін анықтау.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы,

Постреквизит: Көркем тексті лингвистикалық талдау

Оқытушы: Керімбаев Е.

28.3. Пән атауы: Тілдің қоғамдық мәні (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл қоғамдық мәні» курсының басты мақсаты – студенттерді тілдің қоғамдағы мәні туралы негізімен таныстырады. Тілдің қоғамдағы мәні туралы кіріспесі тілдің теориясын, оның ішкі құрылымын ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің құрылымдық баламалармен байланысын қарастырады.

Қысқаша мазмұны: Аталған курста тілдің қоғамдық терминдермен танысып, оларды ғылыми тұрғыдан пайдалануға үйренуі қажет. Тілдің табиғаты, қоғамдық мәні, пайда болуы, бір-бірімен байланысы, арақатынастары тұрғысында студенттердің өзіндік ойы мен тұжырымдары болуы қажет.

Күтілетін нәтижелер: Тілдің қоғамдық мәні, тіл және ойлау, тіл және сөйлеу, тілдің табиғаты, тілдің қоғамдық қызметі, тіл және ойлау, тілдің таңбалық сипаты. Тіл мен қоғамның арасындағы байланыс. Тіл мен ойлау өзара байланысты екендігін түсіндіру.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Жантасова З.

1-траектория бойынша өтілетін пәндер 11 кредит (495 сағат)

29.1 Пән атауы: Тілдің қоғамдық мәні (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл қоғамдық мәні» курсының басты мақсаты – студенттерді тілдің қоғамдағы мәні туралы негізімен таныстырады. Тілдің қоғамдағы мәні туралы кіріспесі тілдің теориясын, оның ішкі құрылымын ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің құрылымдық баламалармен байланысын қарастырады.

Қысқаша мазмұны: Аталған курста тілдің қоғамдық терминдермен танысып, оларды ғылыми тұрғыдан пайдалануға үйренуі қажет. Тілдің табиғаты, қоғамдық мәні, пайда болуы, бір-бірімен байланысы, арақатынастары тұрғысында студенттердің өзіндік ойы мен тұжырымдары болуы қажет.

Күтілетін нәтижелер: Тілдің қоғамдық мәні, тіл және ойлау, тіл және сөйлеу, тілдің табиғаты, тілдің қоғамдық қызметі, тіл және ойлау, тілдің таңбалық сипаты. Тіл мен қоғамның арасындағы байланыс. Тіл мен ойлау өзара байланысты екендігін түсіндіру.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Жантасова З.

29.2 Пән атауы: Тілдің тарихи дамуы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл тарихи дамуы» курсының басты мақсаты – тілдің шығуы туралы ғылымның негізімен таныстырады. Тілдің тарихи дамуы туралы бұл курста тіл теориясын атап айтқанда тілдің ішкі құрылымы және оның ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің функциональдық және құрылымдық баламалармен байланысы және т.б. мәселелер қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Тілдің шығуы туралы теориялардың тағы бірі – қоғамдық шарттасу теориясы. Бұл теория бойынша алғашқы адамдар сөздерді өзара келісе отырып шарттасып жасаған. Осыдан келіп тіл пайда болған дейді. Тіл туралы келісу, шарттасу үшін, ол адамдардың бұрыннан тілі болуы керек қой. Олай болса, бұл теория да ешбір дәлелсіз. Біртұтас тіл теориясы. 'Тілдің даму кезеңдері.

Күтілетін нәтижелер: Ұлт тілдері. Қазіргі қоғамның даму кезеңіндегі әдеби тілдердің жайы. Жазба тілдер. Әдеби тілдік норма. Әдеби тіл және ұлттық мәдениет. Тілдердің өзара қарым-қатынасы. Субстрат, суперстрат, интерстрат құбылыстары. Кең таралған тілдер. Дүние жүзі тілдері, олардың жіктелуі. Халықаралық жасанды тілдер. Машина тілі және оның қолданылуын қамтиды.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Құланова С.

29.3 Пән атауы: Өлең құрылысы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Өлең құрылысының қалыптасуы, өрістеуі, одан әрі шындалып, жетілуі, байып – толысуы секілді түйінді мәселелерді жан – жақты таныстыру, өлең жүйесінің өзіндік, ішкі өзгешелік – заңдылықтарын таныту негізгі мақсаттардың біріне саналады.

Қысқаша мазмұны: Қазақ өлеңінің құрылысы таңдау курсы оқытудағы басты міндет қазақ поэзиясындағы тіл кестесі мен өлең құрылысы жайлы мәселелерді жүйелі түрде оқыту.

Күтілетін нәтижелер: Бағдарлама сөз өнері, оның ішінде қазақ өлеңінің құрылысын талдау мен монографиялық еңбектер ауқымында оқытуды көздейді.

Күтілетін нәтижелер: Өлең өлшемдерінің жасалу жүйесі, дыбыс үндестігі мен ырғағына тән ерекшеліктерді белгілейтін шарттар мен заңдылықтар. Өлең-жырдың күнделікті айтылатын жай сөз, қара сөздерден басты айырмасы олар мөлшерлі жеке жолдарға, яғни тармақтарға бөлінеді. Өлең тармағының құрылыс жүйесі әр халықтың поэзиясында өзінше қалыптасқан. Дүниежүзілік әдебиетте орын тепкен өлең құрылымымен танысу.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Халық ауыз әдебиеті, Ежелгі дәуір әдебиеті.

Оқытушы: Айтенова Д.

30.1 Пән атауы: Сөздікпен жұмыс (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сөздікпен жұмыс мәтінді - зерттеу нысаны. Қазақ тіл білімінде сөздікпен жұмыс – жеке сала. Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі екшеліп, толығып қалыптасқан, жүйелі құбылыс. Сөздің грамматикалық, лексикалық мағынасы, жалпы және жеке грамматикалық мағыналарымен құрылысымен таныстыру.

Қысқаша мазмұны: Сөздікпен жұмыс тіл білімінің жеке саласы ретінде танылуы – оның өзіндік зерттеу нысанының болуы. Бұрын сөзжасам саласы морфологияның құрамында сөз табына қатысты танылып келді. Қазақ тіл білімінде сөзжасам – жеке сала. Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі ұзақ замандардан бері екшеліп, толығып қалыптасқан, өзіндік заңдылықтары жетілген жүйелі құбылыс. Сөздің грамматикалық мағынасы мен лексикалық мағынасы. Жалпы және жеке грамматикалық мағыналар. өз құрылысы.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ тілі пәнінің барлық талдау түрлерін меңгеру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің сөзжасамын меңгеру үшін қазақ тіл білімінен алғашқы теориялық ұғымдарды меңгеру керек және терминдерді есте сақтау дағдысы болуы керек.

Постреквизит: Студенттердің сөздік қоры, теориялық білімдері байытылып, қазіргі қазақ тілінен талдаудың барлық түрлерін еркін меңгеру керек. Болашақ тіл мамандары қазақ тілінің қыр-сырын меңгеріп, әдеби тілде мәдениетті сөйлей білу керек.

Оқытушы: Исақұлова М.

30.2 Пән атауы: Аударма теориясы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Аударма теориясы туралы түсінік. Аударма теориясы мен практикасын оқыту.

Қысқаша мазмұны: Аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктері. Жанр және аударма. Әдеби аударма бірліктері. Ұлттық – мәдени ерекшелік және әдеби аударма.

Күтілетін нәтижелер: Аударма теориясы арқылы тіл байлығын дамытып, тілдің тілдік ерекшеліктеріне мән беру.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе

Постреквизит: Әдеби шығармашылық

Оқытушы: Бахадырова С.

30.3 Пән атауы: Сөзжасамның даму жолдары (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі жеке пән ретінде оқытылды. «Қазіргі қазақ тілінің сөзжасам жүйесі» атты монографияны қолданылды. Мұнымен қоса сөзжасам мәселесінің жеке тақырыптарынан шыққан еңбектер мен А.Ысқақовтың «Қазіргі қазақ тілі. Морфология» атты оқулығындағы, С.Исаевтің «Қазақ тілінің грамматикалық көрсеткіштері» аты еңбегіндегі сөзжасам туралы мәліметті қолдану.

Қысқаша мазмұны: Қазақ тілі мен әдебиеті мамандарын дайындайтын жоғары оқу орындарының оқу жоспарына қазақ тілінің сөзжасам жүйесі жеке пән ретінде оқытылады. Бұл пән Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің қазіргі қазақ тілі кафедрасының ұсынысы бойынша 1990 жылы қазақ тілінің сөзжасамы пән ретінде кіріп, 1992 жылы оның профессор Н.Оралбаева құрастырған бағдарламасы тұңғыш рет баспадан шыққан еді. Содан бері бұл пән осы бағдарлама негізінде оқытылып келеді. Оқулық болмағандықтан, университеттер А.Байтұрсынұлы атындағы тіл білімі институты 1989 жылы баспадан шығарған «Қазіргі қазақ тілінің сөзжасам жүйесі» атты монографияны қолданып келді. Мұнымен қоса сөзжасам мәселесінің жеке тақырыптарынан шыққан еңбектер мен А.Ысқақовтың «Қазіргі қазақ тілі. Морфология» атты оқулығындағы, С.Исаевтің «Қазақ тілінің грамматикалық көрсеткіштері» аты еңбегіндегі сөзжасам туралы мәлімет те қолданылды

Күтілетін нәтижелер: Қазақ тілі пәнінің барлық талдау түрлерін меңгеру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің сөзжасамын меңгеру үшін қазақ тіл білімінен алғашқы теориялық ұғымдарды меңгеру керек және терминдерді есте сақтау дағдысы болуы керек.

Постреквизит: Сөзжасамның даму жолдарын жетік меңгеруі тиіс. Студенттердің сөздік қоры, теориялық білімдері байытылып, қазіргі қазақ тілінен талдаудың барлық түрлерін еркін меңгеру керек.

Оқытушы: Тұрсыманова Ф.

31.1 Пән атауы: Аударма теориясы мен практикасы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Аударма теориясы туралы түсінік. Аударма теориясы мен практикасын оқыту. Аударма теориясы туралы түсінік. Аударма теориясы мен практикасын оқыту. Аударма ісінің қыр-сырлары мен техникасын меңгерту. Аударманың өзіндік ерекшеліктері мен жұмыс жасауда кездесетін қиындықтарды шешудің методикасын үйрету.

Қысқаша мазмұны: Аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктері. Жанр және аударма. Әдеби аударма бірліктері. Ұлттық – мәдени ерекшелік және әдеби аударма. : Аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктері. Жанр және аударма. Әдеби аударма бірліктері. Ұлттық – мәдени ерекшелік және әдеби аударма.

Күтілетін нәтижелер: Аударма теориясы арқылы тіл байлығын дамытып, тілдің тілдік ерекшеліктеріне мән беру Аударма теориясы арқылы тіл байлығын дамытып, тілдің тілдік ерекшеліктеріне мән беру. Өзге тілдерден, керісінше ана тілінен аударылатын мәтіндердің ерекшеліктерін дұрыс айыра білу, сапалы аударма жасай білудің техникасын меңгеру.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе

Постреквизит: Әдеби шығармашылық

Оқытушы: Бахадырова С.

31.2 Пән атауы: Әдеби аударма негіздері (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктер, жанрды, аударма бірліктерін оқыту. Әдеби аударма түрлері және өзіне тән ерекшеліктері, жанры, аударма бірліктерін оқыту. Қазақ аудармасының тарихы тереңде жатқандығы, оның тарихи өркендеу сатысын белгілі жүйемен зерттеп, ғылыми-әдеби жағынан бір ізге, бір арнаға түсіру қажеттілігін анықтау. Аударма теориясының зерттелуі жиырмасыншы жылдардан қолға алынды. Сондықтан қазақ тайпалары мен халқының әдебиетіндегі бізге жеткен шығармалардың қайсысы төл тума, қайсысы аударма екенінің ара жігі әлі де анықталмағандығын зерттеу.

Қысқаша мазмұны: Әдеби аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. : Әдеби аударма ғылымының теориясы мен практикасы. Әдеби аударма ғылымы және тарихы. Қазақ сахарасында ислам дінінің уағыздарымен қоса, араб, үнді әдебиетінің үлгілері таралғаны мәлім болса, сол шығармалардың, аудармалардың аудармашысы кім екендігі беймағлұм. Аударманың тарихын сөз еткенде оның өзі әрбір ұлттың әдебиет пен мәдениеттің құрамдас бөлігі болғандықтан, ізін де, дәстүрін де, даму дәрежесінің қандай сатыда болған да сол ұлттың әдебиеті мен мәдениетінің тарихынан деректер келтіру.

Күтілетін нәтижелер: Әдеби аударма негіздері пәнінде аударманың тарихы және ғылымилығы жайында айтылған. Әдеби аударма негіздері пәнінде аударманың тарихы және ғылымилығы жайында айтылған ғылыми негіздемелерді білу.

Пререквизит: Әдебиеттануға кіріспе

Постреквизит: Әдеби шығармашылық

Оқытушы: Айтенова Д.

31.3 Пән атауы: Тіл білімінің тарихы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл білімінің тарихы» курсының басты мақсаты – студенттерді тіл туралы ғылымның негізімен таныстырады. Тіл туралы ғылымның алғашқы кіріспесі болып табылатын бұл курста тіл теориясын атап айтқанда тілдің ішкі құрылымы және оның ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің функциональдық және құрылымдық баламалармен байланысы және т.б. мәселелер қарастырылады.

Қысқаша мазмұны: Тіл білімі туралы түсінік, дамуы, қалыптасуы. Тіл біліміндегі өзекті мәселелер. Тіл білімінің (лингвистиканың) салалары: лексикология, фонетика, грамматика (морфология және синтаксис). Тіл білімін зерттеуші ғалымдар.

Күтілетін нәтижелер: Осы пән арқылы тіл дыбыстарын зерттеп, әдіс-тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, лексикологиясы, морфологиясы, синтаксисі.

Оқытушы: Нұрлыбаев Н.

32.1 Пән атауы: Салыстырмалы грамматика(3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Бүгінгі тілдің фонетикалық, грамматикалық құрылымының осы күйге жету жолын, эволюциясын, тарихи – салыстырмалы әдіс негізінде түсіндіру. Тарихи грамматика курсы сөздердің грамматикалық класстарға жіктелу тарихын, жеке грамматикалық категориялардың қалыптасу эволюциясын, дыбыстар жүйесінде болған тарихи өзгерістерді, олардың тілдік, лексикалық қорына, грамматикалық құрылымына әсері тәрізді мәселелерді тесереді.

Қысқаша мазмұны: Салыстырмалы грамматика деп аталатын ғылыми зерттеулер саласы және солардың негізінде қалыптасқан оқу пәні тілдің барлық салаларының (дыбыс, фонемалар жүйесі мен морфологиялық құрылымын, синтаксисі мен лексикасын) қалыптасуы мен даму, өзгеру жолдары мен бағыттарын зерттеп түсіндіреді. Сөйтіп «салыстырмалы грамматика» дейтін атпен тек грамматика емес, тарихи лексика мен тарихи фонетика да еске алынады. Тарихи грамматика пәнінің негізгі мақсаты – тілдің барлық салаларының да даму заңдылықтары мен өзгеру бағдарларын айқындау болып табылады.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің тілдік ой-өрісін кеңейту. Лексико-грамматикалық сөз құрамдары мен материалдарын жүйелі және сауатты түрде пайдалану білу.

Пререквизит: Кәсіби қазақ тілі.

Постреквизит: жоқ

Оқытушы: Исақұлова М.

32.2 Пән атауы: Қазақ-орыс тілдерінің салыстырмалы грамматикасы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ерекшеліктер мен заңдылықтарымен таныстыру.

Қысқаша мазмұны: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысындағы ғылымның негізгі қағидаларымен және зерттеу әдістерімен танысу.

Күтілетін нәтижелер: Қазақ, орыс тілдерінің грамматикалық құрылысында салыстырмалы грамматиканың тарихы және басқа ғылым салаларымен байланысты екендігінде.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы,

Постреквизит: Көркем тексті лингвистикалық талдау

Оқытушы: Керімбаев Е.

32.3. Пән атауы: Тілдің қоғамдық мәні (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Тіл қоғамдық мәні» курсының басты мақсаты – студенттерді тілдің қоғамдағы мәні туралы негізімен таныстырады. Тілдің қоғамдағы мәні туралы кіріспесі тілдің теориясын, оның ішкі құрылымын ойлаумен, қоғаммен, қоғам дамуының тарихымен, тілдің құрылымдық баламалармен байланысын қарастырады.

Қысқаша мазмұны: Аталған курста тілдің қоғамдық терминдермен танысып, оларды ғылыми тұрғыдан пайдалануға үйренуі қажет. Тілдің табиғаты, қоғамдық мәні, пайда болуы, бір-бірімен байланысы, арақатынастары тұрғысында студенттердің өзіндік ойы мен тұжырымдары болуы қажет.

Күтілетін нәтижелер: Тілдің қоғамдық мәні, тіл және ойлау, тіл және сөйлеу, тілдің табиғаты, тілдің қоғамдық қызметі, тіл және ойлау, тілдің таңбалық сипаты. Тіл мен қоғамның арасындағы байланыс. Тіл мен ойлау өзара байланысты екендігін түсіндіру.

Пререквизит: Педагогикалық мамандығына кіріспе.

Постреквизит: Қазіргі қазақ тілінің фонетикасы, Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы.

Оқытушы: Жантасова З.

2- траектория бойынша өтілетін пәндер 11 кредит (495 сағат)

29.1 Пән атауы: Журналистің кәсіби этикасы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Журналистердің кәсіби этикалық принциптері. Ұлттық дәстүрді сақтау-журналист мәдениетінің мәйегі.Сөздің грамматикалық, лексикалық мағынасы, жалпы және жеке грамматикалық мағыналарымен құрылысымен таныстыру.

Қысқаша мазмұны: Еліміздің Конституциясының тіл туралы заңды, БАҚ туралы заңды басшылыққа ала отырып, құқық негіздеріне сүйенуі шарт. Психологиялық білім өз-өзіне сенімділік, ұстамдылық, жылдам бағамдау, жинақылық т.б. Қасиеттерді орнықтыру. Дұрыс сйлеу яғни әдеби нормалады ұстану және шешендік өнер, яғни бірнеше варианттан мағынаны дәл беретін стилистикасы мен айтылуы орынды болатын сөздерді таңдай білу.

Күтілетін нәтижелер: Журналистердің сөйлеу мәдениетін меңгеру.

Пререквизит: Нормативті қазақ тілі

Постреквизит: Стилистика.

Оқытушы: Керімбаев Е.

29.2 Пән атауы: Сөз өнері теориясы (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сөз өнерін оқытудың мақсаты көркем сөйлеуге және әдеби тілде сөйлеуге үйрету. Лирикалық поэзия заман жайын, әлеуметтік мәселелерді қозғайтын үлкен бір саласы.Өмір жөнінде, халықтың тағдыры туралы ой-толғамдар ақынның өз көңіл күйімен терең ұштасып, өзінің өмірге қатынасын суреттеу арқылы көрінеді. Адамның белгілі бір дәуірге байланысты ой-арманын, мақсатын жырлайды, жалпы әлеуметтік мәселелерді толғайтындығын сөз ету.

Қысқаша мазмұны: Сөз өнері - әдебиеттің өнер ретіндегі ерекшеліктері мен даму заңдылықтарын, көркемдік әдіс, стиль, жанр мәселелерін, көркем туындының құрылысын,

сюжетін қарастыру, әдебиет туралы ғылымның көркемөнер теориясы, эстетика, философия, тарих ғылымдарымен байланысын талқылау.

Күтілетін нәтижелер: Бұл пән арқылы қазақ сөз өнерінің көркем туындының құрылысын, сюжетін қарастыру, әдебиет туралы ғылымның көркемөнер теориясы туралы мағлұматтар беруді көздейді..

Пререквизит: Әдебиет –сөз өнері. Сөз өнері – тіл өнері. Сөз өнері туралы мағлұматтар болуы қажет.

Постреквизит: Сөз өнері - әдебиеттің өнер ретіндегі ерекшеліктері мен даму заңдылықтарын, көркемдік әдіс, стиль, жанр мәселелерін көрсетеді.

Оқытушы: Нұрымова Қ.

29.3 Пән атауы: Терминология (2 кредит, 90 сағат)

Оқытудың мақсаты: Сабақтағы тілдік қатынастың жолы мен қалпы (формасы). Жұптық оқыту формасы. Топтық оқыту формасы. Оқытудың ұжымдық қалпы (формасы) . Жеделдете оқыту терминінің мәні ,мағынасы. Жеделдете оқытудың басты белгісі.

Қысқаша мазмұны: Терминология – ғылымның арнайы саласындағы ұғымды білдіретін арнайы сөз және сөз тіркесі екендігі. Тілді үйрету мен оқытуда қатасымдық әдістің өзіндік белгілері

Күтілетін нәтижелер: Осы пән арқылы Тіл бірлігі ретінде термин фонетикалық және грамматикалық заңдылықтарға бағынады. Қазақ тілін жедел оқытудың әдістемелік бағыттары. Жеделдетілген әдістеме бойынша сабақтарға қойылатын шарттар.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің көркем шығармаға қызығушылығын арттырып,дұрыс талдай білуі. Ақын-жазушылардың шығармаларын талдап әдіс тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Нормативті қазақ тілі

Постреквизит: Стилистика

Оқытушы: Бахадырова С.

30.1 Пән атауы: Қазақ журналистикасының тарихы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ журналистикасының тарихын студенттерге түсіне білуге үйрету.

Қысқаша мазмұны: Қазақ журналистикасының ерекшеліктері, маңызы мен қажеттілігі, қазіргі қоғамдағы саяси, экономикалық, құқықтық, мәдени ролі т.б. өзіне тән даму кезеңдерін кезең-кезеңге бөліп қарастыру арқылы бұл саланың әдіс-тәсілдеріне жан-жақты ашу арқылы, қазақ журналистикасы жүріп өткен жолда іргетасын қалаған белгілі тұлғаларына тоқталып зерттеу.

Күтілетін нәтижелер: Қазақтың бүгінгі ұлттық жазба әдеби тілінің әлеуметтік қызмет өрісі кеңейе түсті, функционалдық стильдері сараланып, әрқайсысы өзіндік белгілерімен айқындалды, қоғамға қызмет етуінің ауызша да, жазбаша да түрі жанданды. Қазақ тілінің мемлекеттік тіл мәртебесіне ие болуы ұлттық сананы тәрбиелеуде, ұлттық намысты қорғауда, ұлттық мәдениетті көтеруде үлкен мәні бар факторлар .

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Тілдік қатынас негіздері.

Оқытушы: Жумагулова Қ.

30.2 Пән атауы: Сатиралық жанрлар (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Мұнда тілдік нормаға анықтама беріліп, оның меже-белгілері, өлшем-шарттары, түрлері көрсетіліп, қазақ әдеби тілінің нормативтік негіздері айқындалады, қалыпқа түскен нормалар реттеліп, жинақталып хатқа түсуі (кодификация), оның теориялық практикалық негіздері әңгіме болады. Тілдік нормадан уәжді-уәжсіз ауытқулар тіл мәдениетіндегі күрделі де маңызды мәселе деп қаралып, оның түрлері мен себептері көрсетіледі.

Қысқаша мазмұны: Сатиралық жанрлар тілінің материалдарын пайдалана отырып, морфологиялық және синтаксистік талдау жасау арқылы қазақ әдеби тілінің тілдік табиғатын саралау, қазіргі қазақ әдеби тілінің морфологиялық және синтаксистік жүйесіне қатысты теориялық білімдермен қаруландыру, сөз тұлғасы, сөз таптары, сөз тіркесі, олардың өзіндік

белгілерін, басқа тілдік единицалардан айырмашылығын игерту, сөздерді таптастырудың принциптері, сөз бен сөздің байланысу тәсілдері мен байланысу формаларымен таныстыру.

Күтілетін нәтижелер: Грамматикалық қатынастарын таныта отырып, сөз тіркесінің құрамын игерту, сөйлем мүшелерін, тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелер мен олардың өзіндік ерекшеліктерін таныту, сөйлем түрлерін, олардың әрқайсысының ерекшеліктерін таныту, тыныс белгілерінің түрлерін, олардың қойылатын орындарын меңгертіп, сауатты жазуға үйрету.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Тілдік қатынас негіздері.

Оқытушы: Исакулова М.

30.3 Пән атауы: Телеэкран мәдениеті (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Телеэкран мәдениеті» пәнінің негізгі мақсаты студенттерді авторлық бағдарламалардың ерекшеліктері мен стилдеріне бағдарламаның жасалу шеберлігі мен көтеретін мәселесінің өзектілігіне аса көп көңіл бөлу арқылы телевизиядағы кәсіби этикалық ережелер мен қағидалардың қазіргі теориялық мәселелерімен таныстыру.

Қысқаша мазмұны:Тікелей эфир хабарын жүргізуші және оның шығармашылық мінез-құлығы. Эфир алдындағы әзірлік тележурналист жұмысындағы сөз қарым-қатынастары және шеберлік қырлары.

Күтілетін нәтижелер: Телеэкран арқылы әңгімелесу әңгімелесу шеберлігі, сапасы, қарым-қатынас жасаудың психологиялық ерекшелігі мен құқықтық-этикалық талаптарын зерттеп, әдіс-тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Тілдік қатынас негіздері.

Оқытушы: Айтенова Д.

31.1 Пән атауы: Телеэкран мәдениеті (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Телеэкран мәдениеті» пәнінің негізгі мақсаты студенттерді авторлық бағдарламалардың ерекшеліктері мен стилдеріне бағдарламаның жасалу шеберлігі мен көтеретін мәселесінің өзектілігіне аса көп көңіл бөлу арқылы телевизиядағы кәсіби этикалық ережелер мен қағидалардың қазіргі теориялық мәселелерімен таныстыру.

Қысқаша мазмұны:Тікелей эфир хабарын жүргізуші және оның шығармашылық мінез-құлығы. Эфир алдындағы әзірлік тележурналист жұмысындағы сөз қарым-қатынастары және шеберлік қырлары.

Күтілетін нәтижелер: Телеэкран арқылы әңгімелесу әңгімелесу шеберлігі, сапасы, қарым-қатынас жасаудың психологиялық ерекшелігі мен құқықтық-этикалық талаптарын зерттеп, әдіс-тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Тілдік қатынас негіздері.

Оқытушы: Исакулова М.

31.2 Пән атауы: Қазақ журналистикасының тарихы (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Қазақ журналистикасының тарихын студенттерге түсіне білуге үйрету.

Қысқаша мазмұны: Қазақ журналистикасының ерекшеліктері, маңызы мен қажеттілігі, қазіргі қоғамдағы саяси, экономикалық, құқықтық, мәдени ролі т.б. өзіне тән даму кезеңдерін кезең-кезеңге бөліп қарастыру арқылы бұл саланың әдіс-тәсілдеріне жан-жақты ашу арқылы, қазақ журналистикасы жүріп өткен жолда іргетасын қалаған белгілі тұлғаларына тоқталып зерттеу.

Күтілетін нәтижелер: Қазақтың бүгінгі ұлттық жазба әдеби тілінің әлеуметтік қызмет өрісі кеңейе түсті, функционалдық стильдері сараланып, әрқайсысы өзіндік белгілерімен айқындалды, қоғамға қызмет етуінің ауызша да, жазбаша да түрі жанданды. Қазақ тілінің мемлекеттік тіл мәртебесіне ие болуы ұлттық сананы тәрбиелеуде, ұлттық намысты қорғауда, ұлттық мәдениетті көтеруде үлкен мәні бар факторлар .

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Тілдік қатынас негіздері.

Оқытушы: Жумагулова Қ.

31.3 Пән атауы: Сатиралық жанрлар (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Мұнда тілдік нормаға анықтама беріліп, оның меже-белгілері, өлшем-шарттары, түрлері көрсетіліп, қазақ әдеби тілінің нормативтік негіздері айқындалады, қалыпқа түскен нормалар реттеліп, жинақталып хатқа түсуі (кодификация), оның теориялық практикалық негіздері әңгіме болады. Тілдік нормадан уәжді-уәжсіз ауытқулар тіл мәдениетіндегі күрделі де маңызды мәселе деп қаралып, оның түрлері мен себептері көрсетіледі.

Қысқаша мазмұны: Сатиралық жанрлар тілінің материалдарын пайдалана отырып, морфологиялық және синтаксистік талдау жасау арқылы қазақ әдеби тілінің тілдік табиғатын саралау, қазіргі қазақ әдеби тілінің морфологиялық және синтаксистік жүйесіне қатысты теориялық білімдермен қаруландыру, сөз тұлғасы, сөз таптары, сөз тіркесі, олардың өзіндік белгілерін, басқа тілдік единицалардан айырмашылығын игерту, сөздерді таптастырудың принциптері, сөз бен сөздің байланысу тәсілдері мен байланысу формаларымен таныстыру.

Күтілетін нәтижелер: Грамматикалық қатынастарын таныта отырып, сөз тіркесінің құрамын игерту, сөйлем мүшелерін, тұрлаулы, тұрлаусыз мүшелер мен олардың өзіндік ерекшеліктерін таныту, сөйлем түрлерін, олардың әрқайсысының ерекшеліктерін таныту, тыныс белгілерінің түрлерін, олардың қойылатын орындарын меңгертіп, сауатты жазуға үйрету.

Пререквизит: Тіл біліміне кіріспе

Постреквизит: Тілдік қатынас негіздері.

Оқытушы: Айтенова Д.

32.1 Пән атауы: Ғылыми танымдық журналистика (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Ғылыми танымдық журналистиканың ерекшеліктерін қарастыру. Журналистердің кәсіби этикалық принциптері. Ұлттық дәстүрді сақтау-журналист мәдениетінің мәйегі. Сөздің грамматикалық, лексикалық мағынасы, жалпы және жеке грамматикалық мағыналарымен құрылысымен таныстыру.

Қысқаша мазмұны: ХХІ ғасырда адамды және оның болашағын электронды есептеу машиналарымен байланыс құралдарынсыз елестету мүмкін емес. Соның ішінде журналистика саласы тосқауылды білмейтін жахандық сипатқа ие болды. Ғылыми стилдің ерекшеліктері, даму бағыты зерттейтін объектісі терминология саласы.

Күтілетін нәтижелер: Қазақтың бүгінгі ұлттық жазба әдеби тілінің әлеуметтік қызмет өрісі кеңейе түсті, функционалдық стильдері сараланып, әрқайсысы өзіндік белгілерімен айқындалды, қоғамға қызмет етуінің ауызша да, жазбаша да түрі жанданды. Қазақ тілінің мемлекеттік тіл мәртебесіне ие болуы ұлттық сананы тәрбиелеуде, ұлттық намысты қорғауда, ұлттық мәдениетті көтеруде үлкен мәні бар факторлар.

Пререквизит: Журналистің кәсіби этикасы.

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Жұмағұлова Қ.

32.2 Пән атауы: Ғылыми педагогикалық басылымдар (3 кредит, 135 сағат)

Оқытудың мақсаты: Ғылыми педагогикалық басылымдар туралы түсінік беру.

Қысқаша мазмұны: Педагогика ғылымының адам тәрбиесіне тікелей қатысы. Ғылыми педагогика негізінен тәлім-тәрбие берудің заңдылықтарын, оларды іске асырудың жұмыс жүйесін белгілейді. ХХІ ғасырдағы ғылыми педагогикалық басылымдардың бағыты, зерттейтін нысаны, тақырып өзектілігі және күтілетін нәтижелері төңірегінде мәселе көтереді.

Күтілетін нәтижелер: Ғылыми педагогикалық басылымдар бойынша басылымдар жөнінде студенттерге білім берудің жаңа жүйелерімен таныстыру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы, Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Исақұлова М.

32.3 Пән атауы: Телевизиядағы авторлық бағдарламалар (3 кредит,135 сағат)

Оқытудың мақсаты: «Телевизиядағы авторлық бағдарламалар» пәнінің негізгі мақсаты студенттерді авторлық бағдарламалардың ерекшеліктері мен стилдеріне бағдарламаның жасалу шеберлігі мен көтеретін мәселесінің өзектілігіне аса көп көңіл бөлу арқылы телевизиядағы кәсіби этикалық ережелер мен қағидалардың қазіргі теориялық мәселелерімен таныстыру.

Қысқаша мазмұны: Әр түрлі сипаттағы авторлық бағдарламалар даярлайтын мамандардың біліктілігін қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер: Студенттердің Телевизиядағы авторлық бағдарламаларға қызығушылығын арттырып,дұрыс талдай білуі. Ақын-жазушылардың шығармаларын талдап әдіс тәсілдерін меңгеру.

Пререквизит: Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы, Қазіргі қазақ тілінің морфологиясы, Қазіргі қазақ тілінің синтаксисі

Постреквизит: Практика

Оқытушы: Тұрсыманова Ф.